

**«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы»
бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2024 жылғы 31 желтоқсанда
аяқталған жыл үшін
қаржылық есептілік**

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі	
Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы есеп	6
Қаржылық жағдай туралы есеп	7
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп	8
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп	9-10
Қаржылық есептілікке ескертпелер	11-43

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
+7 (727) 298-08-93

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС Қатысушылары
мен Басшылығына

Пікір

Біз 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының елеулі тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС (әрі қарай, «Компания») қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қаржылық есептілік Қаржылық есептілігінің халықаралық стандарттары жөніндегі Комитеті шығарған ҚЕХС стандарттарына (ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттары) сәйкес барлық елеулі қатынастарда Компанияның 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысын әділ көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне («БАХӘСК кодексі») және біздің қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді аталған талаптар мен БАХӘСК кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Қаржылық есептілік үшін Компания басшылығы мен басқару өкілеттілігіне ие тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттарына сәйкес қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Компанияны жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;
- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;

— қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

Біз басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға, тым болмағанда, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақытын, сондай-ақ, біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің елеулі табуларын айтып білдіре отырамыз.

Аудиттің нәтижесі болып табылатын тәуелсіз аудиторлардың есебінің келісім партнері:

Жунусова А. Т.
Қазақстан Республикасының
Сертификатталған аудитору
2016 жылдың 15 тамызында берілген
№ МФ-0000371 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылдың 6 желтоқсанында берген мемлекеттік лицензияның №00000021

Дементьев С. А.
Жарғы негізінде әрекет ететін
«КПМГ Аудит» ЖШС Бас директоры

2025 жылдың 31 қаңтары

мың теңге	Еркерт- пе	31 желтоқсан 2024 ж.	31 желтоқсан 2023 ж.
АКТИВТЕР			
Ұзақмерзімді активтер			
Кен орнын игеру бойынша активтер	12	34,703,392	25,852,491
Негізгі құралдар	13	16,520,543	14,319,158
Материалдық емес активтер		133,767	120,356
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	14	6,138,237	4,663,658
Кейінге қалдырылған салық активі	11	1,346,370	1,132,292
Өзге де ұзақмерзімді активтер		1,363,975	1,515,075
Ұзақмерзімді активтердің жиыны		60,206,284	47,603,030
Қысқамерзімді активтер			
Босалқы қорлар	15	6,446,788	4,773,014
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	16	125,631,036	68,529,588
Алдын ала төлемдер		588,508	588,129
Ақша қаражаты және оның баламалары	17	61,846,135	37,132,916
Өзге де қысқамерзімді активтер		6,460	7,507
Қысқамерзімді активтердің жиыны		194,518,927	111,031,154
Активтердің жиыны		254,725,211	158,634,184
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Меншікті капитал			
Жарғылық капитал	18	64,000	64,000
Өзге де қорлар		(444,638)	(444,638)
Бөлінбеген пайда		199,503,858	120,794,722
Меншікті капиталдың жиыны		199,123,220	120,414,084
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Ұзақмерзімді міндеттемелер			
Несиелер мен қарыздар	19	18,543,177	23,655
Қорлар	20	10,603,170	8,825,944
Ұзақмерзімді міндеттемелердің жиыны		29,146,347	8,849,599
Қысқамерзімді міндеттемелер			
Несиелер мен қарыздар	19	25,017	3,207,593
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	21	21,629,554	16,348,155
Төлеуге табыс салығы		4,801,073	9,814,753
Қысқамерзімді міндеттемелердің жиыны		26,455,644	29,370,501
Міндеттемелердің жиыны		55,601,991	38,220,100
Меншікті капитал мен міндеттемелердің жиыны		254,725,211	158,634,184

Бұл қаржылық есептілікті басшылық 2025 жылғы 31 қаңтарда бекітті және Компания басшылығының атынан оған қол қойғандар:

Умирбеков А. Е.
Бас директор

Чурина Е. С.
Бас директордың экономика
және қаржы жөніндегі
орынбасары

Тажибаева Г. О.
Бас бухгалтер

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп

мың теңге	Жарғылық капитал	Өзге де қорлар	Бөлінбеген пайда	Меншікті капиталдың жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға	64,000	(444,638)	76,599,032	76,218,394
Жалпы жиынтық табыс				
Бір жылдағы пайда	-	-	112,698,676	112,698,676
Бір жылдағы пайда және жалпы жиынтық табыс	-	-	112,698,676	112,698,676
Компания иелерімен жасалған операциялар				
Жарияланған дивидендтер (18 (б) Ескертпе)	-	-	(68,502,986)	(68,502,986)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	64,000	(444,638)	120,794,722	120,414,084
2024 жылғы 1 қаңтарға	64,000	(444,638)	120,794,722	120,414,084
Жалпы жиынтық табыс				
Бір жылдағы пайда	-	-	168,868,077	168,868,077
Бір жылдағы пайда және жалпы жиынтық табыс	-	-	168,868,077	168,868,077
Компания иелерімен жасалған операциялар				
Жарияланған дивидендтер (18 (б) Ескертпе)	-	-	(90,158,941)	(90,158,941)
2024 жылғы 31 желтоқсанға	64,000	(444,638)	199,503,858	199,123,220

Бұл қаржылық есептілікті басшылық 2025 жылғы 31 қаңтарда бекітті және Компания басшылығының атынан оған қол қойғандар:

Умирбеков А. Е.
Бас директор

Чурина Е. С.
Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Тажибаева Г. О.
Бас бухгалтер

1 Есеп беретін кәсіпорын

(а) Ұйымдастыру құрылымы және қызметі

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2014 жылғы 1 тамызда құрылды. 2014 жылғы 17 қазанда «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «ҚАӨ» ҰАК») Компанияға «Ыңғай» кен орнының 4 учаскесіндегі №1800 барлау және өндіру келісімшартына №4 және «Ақдала» кен орнындағы №647 барлау және өндіру келісімшартына №7 қосымша келісімдерге (бұдан әрі - Келісімшарттар) сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын берді. Ақдала кен орнын жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт 2001 жылғы 28 наурыздан бастап 25 жыл мерзімге есептелген. «Ыңғай» кен орнының 4 учаскесін жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт 2005 жылғы 8 шілдеден бастап 24 жылға есептелген.

Бұған дейін аталған Келісімшарттар «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-ға тиесілі болған. 2014 жылдың ішінде соттың шешімі бойынша «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС жер қойнауын пайдаланудың келісімшарттық құқығынан айырылды және келісімшарттар бастапқы меншік иесіне ҚАӨ ҰАК-ға қайтарылды, ол сондай-ақ «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-дан кен орнын теңгерімдік құны бойынша игеру бойынша тиісті келісімшарттық активтерді сатып алды. 2014 жылы «Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС жаңа кәсіпорны құрылды және ҚАӨ ҰАК Келісімшарттарды тапсырды және кен орнын игеру бойынша активтерді теңгерімдік құны бойынша сатты. 2015 жылы Компания қатысушыларының шешімі негізінде өндірістік активтер 2015 жылғы 1 қазандағы сатып алу-сату шарттарына сәйкес «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-дан сатып алынды.

Есепті күндегі жағдай бойынша Компанияның негізгі қызмет түрлері уран кенін тотық шгала-тотыққа дейін өндіру және өңдеу (бұдан әрі – «түпкілікті өнім») болып табылады. Уран кенін өндіру Қазақстан Республикасының Түркістан және Қызылорда облыстарында орналасқан Ыңғай кен орнының 4 учаскесінде және Ақдала кен орнында жерасты ұңғымалық сілтісіздендіру әдісімен жүзеге асырылады. Ақдала кен орнында және Ыңғай кен орнының 4 учаскесінде өнеркәсіптік өндіру тиісінше 2004 жылдан және 2009 жылдан бастап жүргізілуде, 2024 жылдық өндіру көлемі 701 және 2,100 тонна уран кенін құрайды (2023 жылы: 795 және 1,695 тонна). Компания 2022 жылғы 7 шілдеде Ақдала кен орнында жер қойнауын пайдалануға арналған №647 Келісімшартқа №11 Қосымшаға қол қойды, оған сәйкес 2022 жылы уран өндіру көлемі келесі жылдары 2026 жылғы 28 наурызды қоса алғанда дейінгі кезеңде біртіндеп төмендей отырып, 624 тонна деңгейінде бекітілді. Компания 2022 жылғы 7 шілдеде Ыңғай кен орнының 4 учаскесіндегі №1800 жер қойнауын пайдалануға арналған Келісімшартқа №6 Толықтыруды бекітті, оған сәйкес 2022 жылы уран өндіру көлемі 2029 жылғы 8 шілдеде Келісімшарт аяқталғанға дейін жылына 2,400 тоннаға дейін біртіндеп ұлғайта отырып, 1,600 тонна деңгейінде бекітілді. Компания соңғы өнімді жылына 3,000 тоннаға дейінгі өнімділікпен «Оңтүстік Ыңғай» кенішінде орналасқан өңдеу қуаттарында өндіреді.

2023 жылғы 7 маусымда қатысу үлесінің 70% Uranium One Rotterdam B. V компаниясынан «Ураниум Уан Групп» АҚ пайдасына берілді.

Компанияның қатысушылары – ҚАӨ ҰАК және «Ураниум Уан Групп» АҚ, олар тиісінше Компанияның 30% және 70% қатысу үлесіне ие.

Компанияның тіркелген мекенжайы: 161006, Қазақстан Республикасы, Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қыземшек кенті, 1 ықшамаудан, 23 үй, 36 пәтер.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компаниядағы қызметкерлердің орташа жылдық саны 874 адамды құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 858 адам).

(б) Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компанияның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, Компанияның бизнесіне дамушы нарықтың ерекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылық тәуекелімен ұштасады, сондай-ақ олар жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстандық теңгенің құнсыздануы, әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы және Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы жалғасып жатқан әскери қақтығыс да шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайларының белгісіздігі деңгейін ұлғайтады.

Ресейге қарсы санкциялардың әсері

2022 жылғы ақпанда Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығыс бірқатар елдердің Ресей Федерациясына қарсы санкциялар енгізуіне әкелді. Бұл оқиғалар жаһандық экономикаға әсер етті, соның ішінде шикізат пен азық-түлік тауарлары бағасының өсуіне, жеткізу тізбегінің бұзылуына және көптеген елдерде инфляциялық қысымның күшеюіне әкелді.

Компания басшылығы осы шектеу шаралары мен ілеспе экономикалық белгісіздіктің компания қызметіне ықтимал әсерін үнемі бағалайды. Осы қаржылық есептілікті бекіту күніне компанияның операциялық қызметіне санкциялардың тікелей елеулі әсері анықталған жоқ. Басшылық оқиғалардың дамуын мұқият бақылауды жалғастыруда және ықтимал тәуекелдерді азайту үшін барлық қажетті шараларды қабылдауда.

Ұсынылған қаржылық есептілік Қазақстанда бизнесті жүргізу шарттарының Компанияның қызметіне және қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Болашақ шаруашылық жағдайларының нақты әсері басшылықтың оларды бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Есеп негіздері

(а) ХҚЕС сәйкестігі туралы өтініш

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттары) шығарған ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалды.

(б) Құнын анықтауға арналған база

Қаржылық есептілік тарихи (бастапқы) құн негізінде дайындалды.

(в) Атқарымдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі – «теңге») болып табылады, осы валюта Компания үшін атқарымдық болып табылады және осы қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған. Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер мыңға дейін (ең жақын) дөңгелектенеді.

(г) Кәсіби пайымдауларды, есептік бағалаулар мен болжамдарды пайдалану

Қаржылық есептілікті ХҚЕС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылатынына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомаларда көрсетілетініне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, болжамдар мен есептік бағаларды пайдалануын талап етеді. Нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Болжамдар және олардың негізінде жасалған есептік бағалаулар оларды өзгерту қажеттілігі тұрғысынан үнемі талданады. Есептік бағалаулардағы өзгерістер осы бағалаулар қайта қаралған есепті кезеңде және көрсетілген өзгерістермен қозғалған барлық кейінгі кезеңдерде танылады.

3 Есеп саясатының негізгі ережелері

Есеп саясатының маңызды ережелері туралы ақпарат

Компания 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап 1 «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді міндеттемелер ретінде жіктеу» және «Ковенантармен ұзақ мерзімді міндеттемелер» ХҚЕС (IAS) түзетулерін қолданады. Бұл түзетулер ретроспективті түрде қолданылады. Олар міндеттемені қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу керектігін анықтауға қойылатын кейбір талаптарды түсіндіреді және есепті күннен кейін 12 ай ішінде тексерілетін келісімдерге қатысты, ковенанттар қолданылатын ұзақ мерзімді қарыздар туралы жаңа ақпаратты ашуды талап етеді. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы есепте ұсынылған салыстырмалы деректерге есеп саясатындағы өзгерістерді ретроспективті қолдану айтарлықтай әсер еткен жоқ.

Төменде сипатталған есеп саясатының ережелері осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есепті кезеңдерде рет-ретімен қолданылды.

(а) Шетел валютасындағы операциялар

Шетел валютасындағы операциялар осы операциялар жасалған күнгі айырбастау бағамдары бойынша Компанияның атқарымдық валютасына қайта есептеледі. Есепті күнге шетел валютасымен көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер осы есепті күнге қолданыстағы айырбастау бағамы бойынша атқарымдық валютаға қайта есептеледі. Монетарлық баптар бойынша оң немесе теріс бағамдық айырма есепті кезеңдегі төлемдерді ескере отырып, сыйақының тиімді мөлшерлемесі бойынша есептелген есепті кезеңнің басындағы атқарымдық валютадағы тиісті баптың амортизацияланған құны мен осы есепті кезеңнің соңындағы айырбас бағамы бойынша қайта есептелген шетел валютасындағы осы баптың амортизацияланған құны арасындағы айырманы білдіреді.

Шетел валютасында көрсетілген және әділ құны бойынша бағаланатын монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күніне қолданыстағы айырбастау бағамы бойынша атқарымдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валютасындағы бастапқы құн негізге алына отырып бағаланатын монетарлық емес баптар тиісті операция жасалған күнгі айырбастау бағамы бойынша қайта есептеледі.

(б) Қаржы құралдары

(i) Тану және бастапқы бағалау

Сауда дебиторлық берешегі бастапқыда ол пайда болған кезде танылады. Барлық басқа қаржы активтері мен міндеттемелер бастапқыда Компания шарттық қатынастарға түскен кезде танылады, шарттық қатынастардың мәні көрсетілген құралдар болып табылады.

Қаржы активі (егер ол айтарлықтай қаржыландыру құрамдасын қамтымайтын сауда дебиторлық берешек болмаса) немесе қаржылық міндеттеме бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады. Қаржыландырудың маңызды құрамдас бөлігі жоқ сауда дебиторлық берешегі бастапқыда мәміле бағасымен бағаланады.

(ii) Жіктеу және кейінгі бағалау

Қаржы активтері

Бастапқы тану кезінде қаржы активі: амортизацияланған құны бойынша, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша – борыштық құралдар үшін, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша – үлестік құралдар үшін, не әділ құны бойынша пайда немесе шығын арқылы бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы активтері бастапқы танылғаннан кейін, егер Компания қаржы активтерін басқарудың бизнес-үлгісін өзгертсе ғана қайта жіктеледі және бұл жағдайда ықпал көрсетілген барлық қаржы активтері бизнес-үлгі өзгергеннен кейінгі бірінші есепті кезеңнің бірінші күнінде қайта жіктеледі.

Қаржы активі, егер ол төмендегі екі шартқа сәйкес келсе және Компанияның қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе ғана амортизацияланған құны бойынша бағаланады:

- ол шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалуға бағытталған бизнес-үлгі шеңберінде ұсталады; және
- оның шарттық шарттары белгіленген мерзімде ақша ағындарының пайда болуын көздейді, бұл тек негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздардың төленуін білдіреді.

Саудаға арналмаған үлестік құралдарға инвестицияларды бастапқы тану кезінде Компания өз қалауы бойынша шешім қабылдады оның кейіннен күшін жоюға, олардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін өзге жиынтық табыстың құрамында ұсынуға құқығынсыз. Бұл тандау әр инвестиция үшін бөлек жасалады.

Қаржы активтері – бизнес-үлгіні бағалау

Компания активті ұстап қалатын бизнес-үлгінің мақсатын қаржылық құралдардың портфелі деңгейінде бағалайды, өйткені бұл бизнесті басқару және басшылыққа ақпарат беру тәсілін жақсы көрсетеді. Бұл ретте мынадай ақпарат қаралады:

- Осы портфель үшін белгіленген саясаттар мен мақсаттар, сондай-ақ аталған саясаттардың тәжірибеде қолданылуы. Бұған шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржылық активтерді өтеу мерзімдерінің осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімдеріне немесе ақша қаражатының күтілетін ағындарына сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақша ағындарын іске асыруға басшылық ету стратегиясы кіреді.
- Портфельдің тиімділігі қалай бағаланады және бұл ақпарат Компания басшылығының назарына қалай жеткізіледі.
- Бизнес-үлгінің (және осы бизнес-үлгі шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің) нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады.
- Портфельді басқаруға жауапты менеджерлердің сыйақысы қалай жүзеге асырылады (мысалы, бұл көрсетілген активтердің әділ құнына немесе шартта көзделген активтер бойынша алынған ақша қаражатының ағындарына байланысты ма).
- Өткен кезеңдердегі қаржы активтерін сатудың жиілігі, көлемі мен мерзімдері, осындай сату себептері, сондай-ақ сатудың болашақ деңгейіне қатысты күтілетін нәтижелер.

Қаржы активтерін тануды тоқтату өлшемшарттарына сәйкес келмейтін мәмілелерде үшінші тараптарға беру осы мақсат үшін сату ретінде қарастырылмайды және Компания осы активтерді тануды жалғастыруда.

Қаржы активтері - шартта көзделген ақша қаражатының ағындары тек негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатындығын бағалау

Осы бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» қаржы активін бастапқы тану кезінде оның әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген негізгі сомаға қатысты несиелік тәуекел үшін және несиеге байланысты басқа да негізгі тәуекелдер мен шығындар (мысалы, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар) үшін өтеу ретінде айқындалады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақша ағындары тек негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздардың төлемдері болып табылатындығын бағалау кезінде («SPPI өлшемшарты») Компания қаржы құралының шарттық талаптарын талдайды. Бұған қаржы активі талданатын талапты қанағаттандырмайтындай, шартта көзделген ақша ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын қандай да бір шарттық талаптың бар-жоғын бағалау кіреді. Бағалау жүргізу кезінде Компания мыналарды талдайды:

- ақша ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;
- айнымалы мөлшерлеме туралы талаптарды қоса алғанда, шартта көзделген купондық мөлшерлемені түзете алатын талаптар;
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы шарттар; және
- Компанияның талаптарын келісілген активтерден ақша ағынымен шектейтін шарттар (мысалы, регресс құқығы жоқ қаржылық активтер).

Мерзімінен бұрын өтеу туралы шарт, егер мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленген сома негізгі соманың өтелмеген бөлігін және өтелмеген бөлікке пайыздарды білдірсе және шарттың қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны қамти алса, SPPI өлшемшартына сәйкес келеді. Бұдан бөлек, мерзімінен бұрын өтеу туралы талап, егер қаржы активі Шартта көрсетілген номиналды сомаға қатысты сыйлықақымен немесе дисконтпен сатып алынса немесе жасалса, мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленуге жататын сома мәні бойынша Шартта көрсетілген номиналды соманы және шартта көзделген есептелген (бірақ төленбеген) пайыздарды білдіретін жағдайда, осы өлшемшартқа сәйкес ретінде қаралады (сонымен қатар шартты мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны да қамтуы мүмкін); ал қаржы активі бастапқы танылған кезде оның мерзімінен бұрын өтеу туралы шарттарының әділ құны елеусіз болып табылады.

Қаржы активтері – кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	Бұл активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Амортизацияланған құн құнсызданудан болған шығындардың шамасына азайтылады. Пайыздық кіріс, оң және теріс бағамдық айырмалар және құнсыздану сомалары пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Тануды тоқтатудан болған кез келген пайда немесе залал кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында танылады.
---	---

Қаржылық міндеттемелер – жіктеу, кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Қаржылық міндеттемелер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі. Қаржылық міндеттеме пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі, егер ол саудаға арналған ретінде жіктелме, бұл - туынды құрал. Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер әділ құн бойынша бағаланады және кез келген пайыздық шығысты қоса алғанда, пайда мен залалдың нетто-шамасы пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Өзге қаржылық міндеттемелер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Пайыздық шығыс пен оң және теріс бағамдық айырмашылықтар пайданың немесе шығынның құрамында танылады. Тануды тоқтату кезінде туындайтын кез келген пайда немесе шығын да пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(iii) Тануды тоқтату

Қаржы активтері

Компания қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына шартта көзделген құқықтарын жоғалтқан не екінші тарапқа осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдалар берілетін немесе осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың елеулі бөлігін беретін, сақтайтын мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу құқығын берген сәтте тоқтатады, бірақ қаржылық активті бақылауды сақтамайды.

Компания шарттары бойынша қаржылық жағдай туралы есепте танылған активтерді беретін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығынан туындайтын барлық немесе барлық дерлік тәуекелдер мен пайданы сақтайды. Мұндай жағдайларда берілген активтерді тану тоқтатылмайды.

Қаржы міндеттемелері

Компания қаржылық міндеттемені ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде тануды тоқтатады. Компания сондай-ақ оның шарттары түрлендірілген де және осындай түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша ағындарының шамасы айтарлықтай өзгеше болғанда қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады және мұндай жағдайда пайда болатын түрлендірілген шарттарға негізделген жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады.

Қаржылық міндеттемені тану тоқтатылған кезде өтелген теңгерімдік құн мен төленген өтеу арасындағы айырма (берілген кез келген ақшалай емес активтерді немесе өзіне қабылданған міндеттемелерді қоса алғанда) пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(iv) Өзара есепке алу

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынады және қаржылық жағдай туралы есепте Компанияның қазіргі кезде заңды қорғаумен қамтамасыз етілген танылған сомаларды өзара есепке алуды жүзеге асыру құқығы болған кезде және не олар бойынша нетто-негізде есеп айырысу, не активті сату және міндеттемені бір мезгілде орындау ниеті болған кезде ғана нетто-шамада ұсынылады.

(v) Кен орнын игеру бойынша активтер

(i) Сатып алу құны

Кен орнын игеру бойынша активтер, егер бар болса, амортизацияның жинақталған сомасы мен құнсызданудан болған шығындар шегеріле отырып, нақты құны бойынша көрсетіледі.

Компания кен орнының зерттелмеген учаскелерінде пайдалы қазбалар қорларын табуға қатысты шығындарды көтереді. Бұл шығындар барлау аяқталған сәтке дейін барлау және бағалау активтері ретінде капиталдандырылады және уран өндіру технологиясын дамыту және жобаның экономикалық орындылығын растау мақсатында барлама бұрғылауға, топографиялық, геологиялық және геофизикалық зерттеулерге, сондай-ақ тәжірибелік-өнеркәсіптік өндіруге арналған шығындарды қамтиды. Жобаның техникалық жүзеге асырылуына және коммерциялық табыстылығына жүргізілген бағалаудан кейін барлау және бағалау қызметіне жататын шығындардың құнсыздануы тестіленеді және кен орнын игеру бойынша активтер санатына ауыстырылады.

Компания сондай-ақ бағаланған қорлары бар учаскелерде уранды коммерциялық алуға байланысты шығындарды да көтереді. Аталған шығындар ион алмастыру шайырының, айдаушы, сорушы, бақылаушы және эксбарлаушы ұңғымаларын, ұңғымаларды қайта бұрғылауды, полигондардың жерүсті инфрақұрылымын, соның ішінде байламдарды, ерітінділерді тарату тораптарын, ішкі жолдарды, реагенттерді жеткізуге арналған эстакадаларды және т. б. салу құнын қамтиды. Жоғарыда аталған барлық шығындар кен орнын игеру бойынша материалдық активтер ретінде танылады.

(ii) Амортизация

Амортизацияны есептеу уранды өнеркәсіптік алу сәтінен басталады. Кен орнын игеру жөніндегі материалдық емес активтер олар жататын кен орындарындағы алынатын қорлардың көлемін негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады.

2023 жылға дейін, нақты блокқа жататын кен орнын игеру жөніндегі материалдық активтер, бастапқы барлау процесінде, сондай-ақ полигонды салу процесінде жүргізілетін одан әрі барлау процесінде айқындалған осы блок бойынша ағымдағы өндіру мен қорлардың көлемін негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланды. 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап кен орнын игеру бойынша материалдық активтерді амортизациялаудың блоктық әдісінен бүкіл кен орнының өндіруге дайын қорларын негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып, амортизацияға көшу жүзеге асырылды. Жаңа әдісті қолдану кен орнын игеру бойынша материалдық емес активтерді біркелкі амортизациялауға, ерітінділердің блокаралық ағындарынан туындаған блоктар бойынша қорларды жеткіліксіз алу/артық шығару мәселелерін нивелирлеуге мүмкіндік береді.

Барлық кен орнына жататын кен орнын игеру жөніндегі материалдық активтер Келісімшарттардың қолданылу кезеңі ішінде алуы жоспарланып отырған кен орнының қорларын негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады. Өндірістік әдіс деп Компания өндірілген қорлардың көлеміне пропорционалды түрде есептен шығару әдісін түсінеді. Ион алмастырғыш шайыры пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде өндіріс нормаларына сүйене отырып амортизацияланады. Ион алмастырғыш шайырының амортизациясы бойынша шығыстар кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында танылады.

(г) Негізгі құралдар

(i) Тану және бағалау

Негізгі құралдардың объектілері, егер бар болса, амортизацияның жинақталған сомаларын және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегергенде өзіндік құны бойынша көрсетіледі.

Өзіндік құнға тиісті активті сатып алумен тікелей байланысты шығындар енгізіледі. Өз күшімен тұрғызылған (салынған) активтердің өзіндік құнына материалдарға арналған шығындар, еңбекке ақы төлеуге арналған тікелей шығындар, мақсаты бойынша пайдалану үшін активтерді жұмыс жағдайына келтірумен тікелей байланысты барлық басқа шығындар, активтерді бөлшектеуге және жоюға және олар орналасқан учаскені қалпына келтіруге арналған шығындар және қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындар кіреді. Тиісті жабдықтың атқарымдық мақсатымен тығыз байланысты бағдарламалық қамтамасыз етуді сатып алуға арналған шығындар осы жабдықтың құнына капиталдандырылады.

Егер негізгі құралдардың объектісін құрайтын маңызды құрауштардың пайдалы қызмет ету мерзімі әртүрлі болса, олар негізгі құралдардың жекеленген объектілері (маңызды құрауштары) ретінде есепке алынады.

Негізгі құралдар объектісінің істен шығуынан түскен пайданың немесе залалдың кез келген сомасы оның істен шығуынан түскен түсімдерді оның теңгерімдік құнымен салыстыру арқылы айқындалады және кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамындағы «өзге кірістер» немесе «өзге шығыстар» жолы бойынша нетто-шамада танылады.

(ii) Кейінгі шығындар

Негізгі құралдар объектісінің елеулі құрауышын ауыстыруға байланысты шығындар, егер Компания аталған құрауышпен байланысты болашақ экономикалық пайданы алуы ықтимал және оның құнын сенімді бағалауға болатын жағдайда, осы объектінің теңгерімдік құнын ұлғайтады. Ауыстырылған құрауыштың теңгерімдік құны есептен шығарылады. Негізгі құралдар объектілеріне күнделікті қызмет көрсетуге арналған шығындар пайда болған кезде кезеңдегі пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(iii) Амортизация

Негізгі құралдардың объектілері олар орнатылған және пайдалануға дайын болған күннен бастап, ал өз күшімен тұрғызылған негізгі құралдардың объектілері үшін – объектінің құрылысы аяқталған және пайдалануға дайын болған сәттен бастап амортизацияланады. Амортизация активтің есептік қалдық құнын шегере отырып, оның өзіндік құнын негізге ала отырып есептеледі.

Тау-кен өндірістік кешенінің объектілеріне жататын ғимараттар мен құрылыстар бойынша амортизация кен орнының расталған қорларының негізінде өндірістік әдіспен есептеледі. Ғимараттар мен құрылыстардан ажыратылмайтын жабдыққа да амортизацияның өндірістік әдісі қолданылады. Бұл ретте кеніште орналасқан, бірақ жеке пайдаланылатын, тасымалданатын және басқа пайдалану орындарына берілуі мүмкін машиналар мен жабдықтарға амортизацияны біркелкі есептеу әдісі қолданылады.

Машиналар мен жабдықтар, көлік құралдары және өзге де негізгі құралдар оны пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімі ішінде желілік әдіспен амортизацияланады, өйткені дәл осындай әдіс активте жасалған болашақ экономикалық пайданы күтілетін тұтыну сипатын неғұрлым дәл көрсетеді және амортизациялық аударымдар кезең үшін пайданың немесе залалдың құрамына енгізіледі.

Есепті және салыстырмалы кезеңдерде негізгі құралдарды пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімдері мынадай болды:

Ғимараттар мен құрылыстар	Өндірістік әдіс;
Тұрғын үй ғимараттары	20 жыл;
Машиналар мен жабдықтар	3-10 жыл;
Көлік құралдары	5-10 жыл;
Басқалары	3-7 жыл.

Амортизация әдістері, пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімдері және негізгі құралдардың қалдық құны әрбір есепті күнгі жағдай бойынша талданады және қажет болған жағдайда түзетіледі.

(д) Босалқы қорлар

Босалқы қорлар екі шаманың ең азы бойынша көрсетіледі: нақты өзіндік құн және ықтимал сатудың таза құны. Босалқы қорлардың нақты өзіндік құны орташа өлшемді құн қағидаты негізінде айқындалады, оған босалқы қорларды сатып алуға арналған шығындар, өндіруге немесе өндеуге арналған шығындар және босалқы қорларды олардың осы орналасқан жеріне дейін жеткізуге және оларды тиісті жай-күйге келтіруге арналған өзге де шығындар енгізіледі.

Меншікті өндіріс қорларына және аяқталмаған өндіріс объектілеріне қатысты нақты өзіндік құнға кәсіпорынның өндірістік қуаттарының қалыпты (нормативтік) жүктемесі кезінде өндірістің стандартты көлемін негізге ала отырып есептелетін үстеме шығыстардың тиісті үлесі де қосылады.

Ықтимал сатудың таза құны осы объект бойынша жұмыстарды орындауды аяқтауға және оны сатуға арналған есептік шығындарды шегергендегі кәсіпорынның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында қорлар объектісін сатудың болжамды (есептік) бағасын білдіреді.

(е) Қызметкерлерге сыйақы

(i) Белгіленген жарналармен жоспарлар

Компания еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге зейнетақыларды немесе өзге де төлемдерді қамтамасыз етуге қатысты ешқандай шығыстарды көтермейді. Зейнетақымен қамсыздандыру және әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамаға сәйкес Компания қызметкерлердің жалақысынан зейнетақы жарналарын ұстап қалады және оларды зейнетақы қорларына аударады. Зейнетақы жарналарын төлегеннен кейін Компания зейнетақымен қамсыздандыру бойынша бұдан әрі ешқандай міндеттемелерді алмайды. Зейнетке шыққаннан кейін барлық зейнетақы төлемдерін басқаруды тікелей зейнетақы қоры жүзеге асырады.

(ii) Қысқамерзімді сыйақылар

Қызметкерлерге қысқамерзімді сыйақыларға қатысты міндеттеменің шамасын айқындау кезінде дисконттау қолданылмайды және тиісті шығыстар қызметкерлердің өз еңбек міндеттерін орындауына қарай танылады. Сыйлықақы төлеудің немесе пайдаға қатысудың қысқамерзімді жоспары шеңберінде төлеуге күтілетін сомаларға қатысты міндеттеме танылады, егер Компанияда қызметкердің бұрын өзінің еңбек қызметін жүзеге асыруы нәтижесінде туындаған тиісті соманы төлеу бойынша қолданыстағы құқықтық немесе сындарлы міндеттемесі болса және осы міндеттеменің шамасын сенімді бағалауға болатын болса.

(ж) Қорлар

Қор егер бұрын болған қандай да бір оқиғаның нәтижесінде Компанияда шамасын сенімді бағалауға болатын құқықтық немесе сындарлы міндеттеме пайда болған және осы міндеттемені реттеу үшін экономикалық пайдалардың жылыстауы талап етілетін жоғары ықтималдық болған жағдайда танылады. Қордың шамасы уақыт өте келе ақша құнының өзгеруі әсерінің ағымдағы нарықтық бағалауын және осы міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін салыққа дейінгі мөлшерлеме бойынша ақша қаражатының күтілетін ағындарын дисконттау арқылы айқындалады. «Дисконтты босатуды» көрсететін сомалар қаржылық шығыстар ретінде танылады.

Кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою

Компания жүзеге асыратын тау-кен өндірісі қоршаған ортаны қорғау мәселелерін реттейтін әртүрлі заңдар мен нормативті актілерге бағынады. Компания қорды басшылықтың қолданыстағы құқықтық талаптарды түсінуіне және Келісімшарттардың талаптарына сәйкес кен орындарында уран өндіру және барлау қызметінің салдарын жою жөніндегі міндеттеме бойынша бағалайды. Қор міндеттемелердің туындауына қарай кен орындарында уран өндіру және барлау қызметінің салдарын жою жөніндегі шығындарға арналған таза келтірілген құн негізінде қалыптастырылады. Болашақ кезеңдерде жұмсалатын нақты шығыстар қор сомасынан айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін. Бұдан басқа, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңдар мен нормативтік актілердегі, кен орындарын бағалау шарттарындағы және дисконттау мөлшерлемелеріндегі болашақ өзгерістер резервтің теңгерімдік құнына әсер етуі мүмкін.

(з) Түсім

(i) Дайын өнімді сату

Сатып алушы тауар жеткізілген және межеленген бекетте қабылданған кезде дайын өнімді бақылауға алады. Шартқа сәйкес баратын жер-сатып алушының қоймасы, сатушының қоймасы, конвертер немесе қайта өңдеу зауыты. Осы сәтте шот-фактура жүзеге асырылады. Шоттар, әдетте, 30-65 күн ішінде төленуі керек.

Дайын өнімді сатуға арналған барлық шарттардың орындалуы бір міндеттемеге ие. Түсім тауар сатып алушының қоймасына, конвертерге немесе қайта өңдеу зауытына жеткізілген және қабылданған кезде танылады.

Түсім сатып алушымен жасалған шартта көрсетілген өтеу негізінде бағаланады. 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес осы шарттарға қатысты түсім, түсімнің жинақтаушы қорытындысы деп танылған соманың айтарлықтай азаюы болмайтындай дәрежеде танылатын болады.

Өзінің бағалауына сүйене отырып, Компания сондай-ақ ағымдағы шарттарда қаржыландырудың маңызды құрамдас бөлігі жоқ деп санайды, өйткені мәміле бағасы мен уранның сатылатын бағасы арасында дереу ақшалай төлем жасалған жағдайда ешқандай айырмашылық жоқ, сонымен қатар міндеттеме мен төлем сәгі арасындағы уақыт ұзақтығының айтарлықтай әсері жоқ.

(ii) Тасымалдау қызметтері

Компания уранды жеткізу орнынан Сатып алушыға соңғы Алушыға дейін тасымалдау қызметтерін ұсынады. Шарт бір жылға жасалады. Қызметтерді көрсеткені үшін шоттар орындалған жұмыстар фактісі бойынша шығындарды өтеу ретінде қайта беріледі, ол орындалған жұмыстардың тиісті актісімен расталады. Төлем 30-65 күн ішінде жүзеге асырылады.

(и) Табыс салығы

Табыс салығы бойынша шығыс ағымдағы табыс салығын және кейінге қалдырылған табыс салығын қамтиды. Ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салықтары бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілеге немесе тікелей меншікті капиталдың құрамында немесе өзге де жиынтық табыстың құрамында танылатын операцияларға қатысты бөлігін қоспағанда, кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі.

(i) Ағымдағы салық

Ағымдағы табыс салығы салық мөлшерлемелерінің (есепті күніндегі жағдай бойынша қолданыста болған немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген негізінде есептелген, бір жылдағы салық салынатын пайдаға немесе салық залалына қатысты төленуге немесе алынуға жататын салық сомасын, сондай-ақ өткен жылдардағы табыс салығын төлеу жөніндегі міндеттеменің шамасына барлық түзетулерді білдіреді.

(ii) Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің қаржылық есептілікте көрсету мақсаттары үшін айқындалатын баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақыттық айырмашылықтарға қатысты танылады.

Кейінге қалдырылған салықтың шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып, уақыттық айырмаларды қалпына келтіру сәтінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелеріне сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелердің сомаларын бір-біріне қарсы есептеуге заңды құқығы болса және олар бір салық салынатын кәсіпорыннан немесе әртүрлі салық салынатын кәсіпорындардан бір салық органы алатын табыс салығына қатысты болған жағдайда, өзара есепке алынады, бірақ бұл кәсіпорындар ағымдағы салық міндеттемелері мен активтерін нетто-негізде реттеуге ниетті немесе олардың салық активтерін сату олардың салық міндеттемелерін өтеумен бір мезгілде жүзеге асырылатын болады.

Кейінге қалдырылған салық активі пайдаланылмаған салық залалдарына, салық несиелеріне және шегерілетін уақыттық айырмаларға қатысты салық салынатын пайда алудың оларға қарсы сатылуы мүмкін ықтималдығы жоғары шамада ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің шамасы әрбір есепті күндегі жағдай бойынша талданады және тиісті салық пайдасын өткізу ықтималды болып табылмайтын бөлігінде төмендетіледі.

(к) Қаржылық кірістер мен шығыстар

Қаржылық кірістердің құрамына инвестицияланған қаражат бойынша пайыздық кірістер енгізіледі. Қаржы шығыстарының құрамына несиелер мен қарыздар бойынша пайыздық шығыстар, барлау қызметінің салдарын жоюға арналған резерв бойынша дисконттың амортизациясы, өтемдік орман екпелері бойынша міндеттемелер бойынша резерв бойынша дисконттың амортизациясы кіреді. Сауда дебиторлық берешегі және өзге де қаржы активтері бойынша залалдарға резервті қайта бағалау нетто-шамасы және шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеруінен түсетін кірістің нетто-шамасы қаржылық кірістер мен қаржы шығыстарының құрамында көрсетіледі.

Пайыздық кірістер мен шығыстар пайда болған кезде пайда немесе шығын туралы және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте танылады және олардың сомасы тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып есептеледі.

(л) Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсініктемелер

Бірқатар жаңа стандарттар 2024 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын, мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Алайда, Компания осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- ХҚЕС (IFRS) 18 «Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу».
- Қаржы құралдарын жіктеу және бағалау (ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулері).
- Айырбастау мүмкіндігінің болмауы (ХҚЕС (IAS) 21 түзетулері).

4 Әділ құнды анықтау

Көптеген жағдайларда Компанияның есеп саясатының ережелері және ақпаратты ашу қағидалары қаржылық, сол сияқты қаржылық емес активтер мен міндеттемелердің әділ құнын айқындауды талап етеді. Әділ құны төменде көрсетілген әдістерді пайдалана отырып, ақпаратты бағалау және ашу мақсаттары үшін айқындалды. Бұл қай жерде қолданылады, активтің немесе міндеттеменің әділ құнын айқындау процесінде жасалған жол берулер туралы қосымша ақпарат осы активке немесе міндеттемеге қатысты түсіндірмелерде ашылады.

(а) Сауда және басқа дебиторлық берешек

Сауда және басқа да дебиторлық берешектің әділ құны есепті күнгі жағдай бойынша сыйақының нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконтталған ақша қаражатының болашақ ағындарының келтірілген құны бойынша бағаланады. Сауда және қысқа мерзімге басқа дебиторлық берешек үшін әділ құны теңгерімдік құннан айтарлықтай ерекшеленбейді, өйткені ақшаның уақыттық құнының әсері маңызды емес.

(б) Туынды емес қаржылық міндеттемелер

Ақпаратты ашу мақсаттары үшін ғана айқындалатын туынды емес қаржылық міндеттемелердің әділ құны негізгі сома және есепті күнгі жағдай бойынша сыйақының нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконтталған сыйақы бойынша болашақ ақша қаражаты ағындарының келтірілген құнын бағалау негізінде есептеледі. Басшылық Компанияның қаржылық активтері мен міндеттемелерінің әділ құны олардың теңгерімдік құнына тең деп санайды.

5 Түсім

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Табиғи уран тотығының шала-тотығын сату	270,502,939	198,892,517
Өзге де түсім	-	774,841
Сатып алушылармен жасалған шарттардан түсім	270,502,939	199,667,358

2024 жыл ішінде Компания өндірілген уранның 64%, 29% және 7% тиісінше «Ураниум Уан Груп» АҚ (РФ), «Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ (Қазақстан) және и Uranium One Coöperatief U.A. (Нидерланды), (2023 жылы: 63%, 30%-ын және 7%-ын тиісінше «Ураниум Уан Груп» АҚ (РФ), «Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ (Қазақстан) және и Uranium One Coöperatief U.A. (Нидерланды) компанияларына) сатты. Барлық кіріс тұтынушыларға өнімді беру кезінде белгілі бір уақытта танылды.

Компания сатып алушылармен жоспарланған жеткізілімдердің шамамен алғандағы көлемімен бір жылға шарттар жасайды. Уранды сату бағалары тараптар арасында келісілген жеңілдіктерге түзету арқылы спот бағаларының орташа арифметикалық мәні негізінде әрбір жеткізу бойынша тауарға бақылауды ауыстыру сәтінде айқындалады. Компания әрбір жеткізілім орындау үшін бір міндет екенін анықтады және ол бойынша кіріс тауар келісімшарттарда келісілген аумаққа жеткізілген және қабылданған кезде танылады.

Табиғи уран концентратын шала-тотық түрінде сатып алу-сату шарты шеңберінде Компания 2023 жылында сатылған уранды Канадаға тасымалдау бойынша қызметтер көрсетті. Мұндай қызметтерге қатысты Компания орындауға жеке міндеттеме бөледі және сатып алушылармен жасалған шарттардан түскен басқа да түсімдер мен осындай қызметтерге байланысты шығыстарды – өзіндік құн құрамында таниды. 2023 жылғы 12 айдағы басқа да түсімдер осы қызмет бойынша 774,841 мың теңге мөлшерінде кірісті қамтиды.

Компания сондай-ақ тауарды сатқаннан кейін тауарды сақтау және/немесе көрсетілген орынға дейін тасымалдау міндетіне ие болуы мүмкін, алайда мұндай міндеттемелердің ұзақтығы мен тұрақсыздығына байланысты Компания мұндай қызметтер бойынша түсімді елеусіз деп есептейді және, тиісінше, осындай міндеттемелерге байланысты шығыстар елеулі болмаған жағдайларда, осындай шарттар бойынша орындауға жеке міндеттеме бөлмейді.

6 Өткізудің өзіндік құны

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Салықтар (ПҚӨС қоса алғанда)*	17,711,652	10,902,292
Шикізат және материалдар	17,354,957	9,379,327
Кен орнын игеру бойынша активтердің амортизациясы	10,341,993	6,001,956
Жалақы бойынша шығыстар	7,108,574	6,131,624
Бөгде ұйымдардың қызметтері	2,443,402	1,554,319
Тозу және амортизация	1,889,796	1,858,568
Жалақы бойынша салықтар	1,155,345	910,748
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	801,955	696,733
Резервтер бойынша активтердің амортизациясы	378,283	1,251,678
Ион алмастырғыш шайырын өтеу	244,535	200,946
Геологиялық барлау бойынша активтердің амортизациясы	235,772	226,055
Техникалық қызмет көрсету және жөндеу	248,344	229,098
Көлік шығыстары (5-ескерту)	-	774,841
Өзгелері	365,637	807,037
	60,280,245	40,925,222

*2023 жылғы 1 қаңтардан бастап ҚР Салық кодексіне сәйкес өнімді ерітіндіден өндірілетін уранға пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық (ПҚӨС) ставкасы 18.5% - дан 6% - ға дейін төмендетілді, бұл ретте салық салынатын базаны есептеу әдіснамасы өзгертілді (өндіріс шығындары негізінде есептеуден нарықтық спот бағасы мен минералды шикізаттағы минералды қорлардың нақты көлемі негізінде есептеуге).

7 Өткізу бойынша шығыстар

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Дайын өнімді тасымалдау бойынша шығыстар	1,214,643	1,089,659
Жалақы бойынша шығыстар	33,801	31,444
Жалақы бойынша салықтар	4,180	3,185
Өзгелері	4,052	3,429
	1,256,676	1,127,717

Дайын өнімге бақылау құқығы белгілі бір межелі жерге тасымалдағаннан кейін ауысқан жағдайларда, Компания оны тасымалдауға байланысты шығыстарды өткізу жөніндегі шығыстардың құрамында таниды.

8 Әкімшілік шығыс

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Жалақы бойынша шығыстар	563,201	501,780
Бөгде ұйымдардың қызметтері	447,065	393,117
Жалақы бойынша салықтар	63,276	51,426
Тозу және амортизация	50,280	38,236
Мүшелік жарналар	17,347	19,591
Шикізат және материалдар	23,319	18,725
Демалыстар мен бонустар бойынша қорды есептеу	28,347	6,988
Демеушілік және қайырымдылық көмек	17,896	4,963
Өзгелері	40,547	33,699
	1,251,278	1,068,525

ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық есептілік аудиті бойынша қызметтердің құны 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және жылдық жағдай бойынша ҚҚС есебімен 48,791 мың теңгені құрады (2023 жыл: 45,878 мың теңге). Қаржылық есептілікті ағылшын тіліне аударуды және форматтауды сүйемелдеу бойынша қызметтердің құны 2024 жылы ҚҚС есебімен 440 мың теңгені құрады (2023 жыл: 440 мың теңге).

9 Қызметкерлерге жұмсалатын шығындар

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Қызметкерлерге еңбекақы төлеу	8,512,003	7,351,860
Әлеуметтік салық және әлеуметтік аударымдар	659,158	587,588
Міндетті кәсіби зейнетақы жарналары	409,698	262,057
Әлеуметтік сақтандыру қорына міндетті жарналар	199,008	170,862
	9,779,867	8,372,367

2024 жылы қызметкерлерге жұмсалған шығындар өндірілген өнімнің өзіндік құнының құрамында 9,115,409 мың. теңге сомасында (2023 жылы: 7,784,532 мың теңге), әкімшілік шығыстарда 626,477 мың теңге сомасында (2023 жылы: 553,206 мың теңге) және сату бойынша шығыстарда 37,981 мың теңге сомасында (2023 жылы: 34,629 мың теңге) көрсетілді.

10 Қаржылық кірістер мен шығыстар

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеруінен болатын шығынның нетто-шамасы	8,129,781	-
Депозиттер бойынша пайыздық кіріс	1,898,698	582,294
Сауда дебиторлық берешегі бойынша резервті шығынға қайта бағалау нетто-шамасы	-	552
Қаржы активтері бойынша шығынға резервті қайта бағалау нетто-шамасы	6,142	-
Қаржылық кіріс	10,034,621	582,846
Несиелер мен қарыздар бойынша пайыздық және өзге де қаржылық шығыстар (19-ескертпе)	(1,222,305)	(523,800)
Қорлар бойынша дисконтты босату (20-ескертпе)	(1,094,135)	(842,024)
Дивидендтерді кеш төлегені үшін өсімпұл	(1,249,458)	(3,336,907)
Қаржылық активтер бойынша резервті шығынға қайта бағалау нетто-шамасы	(6,693)	(1,523)
Шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеруінен болатын шығынның нетто-шамасы	-	(4,341,059)
Қаржылық шығындар	(3,572,591)	(9,045,313)
Таза қаржылық шығындар	6,462,030	(8,462,467)

11 Табыс салығы бойынша шығыс

Компания үшін қолданылатын салық мөлшерлемесі 2024 жылы 20% (2023 жылы: 20%) құрайды, бұл қазақстандық Компаниялардың табыс салығының мөлшерлемесін білдіреді.

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Ағымдағы салық бойынша шығыс		
Ағымдағы салық	44,178,722	31,224,210
Өткен жылдарға катысты түзетулер	61,532	24,760
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыс		
Уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және қалпына келуі	(214,078)	(814,322)
	44,026,176	30,434,648

Тиімді салық мөлшерлемесін салыстыру:

	2024 ж.		2023 ж.	
	мың теңге	%	мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі пайда	212,894,253	100.0	143,133,324	100.0
Табыс салығының қолданылатын салық мөлшерлемесі бойынша табыс салығы	42,578,851	20.0	28,626,665	20.0
Шегерілмейтін шығыстар	1,385,791	0.7	1,783,223	1.2
Өткен жылдарға катысты түзетулер	61,534	-	24,760	-
	44,026,176	20.7	30,434,648	21.2

(а) Танылған кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Қазақстанның ағымдағы салық заңнамасына сәйкес, Компания келісімшарттық және келісімшарттан тыс қызметі бойынша бөлек есеп жүргізуге міндетті. Бұл ретте келісімшарттық қызметі бойынша салық салынатын кіріс уранның өнімді ерітіндісінің 20%-ға ұлғайтылған өзіндік құнын негізге ала отырып айқындалады, ал келісімшарттан тыс қызмет бойынша салық салынатын кіріс дайын өнімді сатудан алынған нақты кіріс пен келісімшарттық қызметі бойынша кіріс арасындағы оң айырма ретінде айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері былайша ұсынылуы мүмкін:

	Активтер		Міндеттемелер		Нетто-шама	
	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан	2023 ж. 31 желтоқсан
мың теңге						
Материалдық емес активтер	-	-	(3,284)	(8,739)	(3,284)	(8,739)
Негізгі құралдар	-	-	(359,532)	(236,123)	(359,532)	(236,123)
Қызмет салдарларын жою бойынша актив	-	-	(310,029)	(251,621)	(310,029)	(251,621)
Уақытша жер пайдалану құқығы	-	-	(232,062)	(243,273)	(232,062)	(243,273)
Тарихи шығындарды өтеу бойынша актив	-	-	(11,262)	(11,943)	(11,262)	(11,943)
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	190,506	144,907	-	-	190,506	144,907
Салықтар	955,178	826,826	-	-	955,178	826,826
Қорлар	814,587	628,149	-	-	814,587	628,149
Өтемдік орман екпелері бойынша міндеттемелер						
бойынша Резерв	261,436	255,213	-	-	261,436	255,213
Қорлардың құнсыздануы бойынша қор	26,505	20,819	-	-	26,505	20,819
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	262	1,490	-	-	262	1,490
Басқа да кредиторлық берешек	14,065	6,587	-	-	14,065	6,587
	2,262,539	1,883,991	(916,169)	(751,699)	1,346,370	1,132,292

(б) Жыл ішіндегі уақытша айырмалар қозғалысы

мың теңге	2024 ж. 1 қаңтар	Пайданың немесе шығынның құрамында танылған	2024 ж. 31 желтоқсан
Материалдық емес активтер	(8,739)	5,455	(3,284)
Негізгі құралдар	(236,123)	(123,409)	(359,532)
Қызмет салдарларын жою бойынша актив	(251,621)	(58,408)	(310,029)
Уақытша жер пайдалану құқығы	(243,273)	11,211	(232,062)
Тарихи шығындарды өтеу бойынша актив	(11,943)	681	(11,262)
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	144,907	45,599	190,506
Салықтар	826,826	128,352	955,178
Қорлар	628,149	186,438	814,587
Өтемдік орман екпелері бойынша міндеттемелер бойынша Резерв	255,213	6,223	261,436
Қорлардың құнсыздануы бойынша қор	20,819	5,686	26,505
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	1,490	(1,228)	262
Басқа да кредиторлық берешек	6,587	7,478	14,065
	1,132,292	214,078	1,346,370

мың теңге	2023 ж. 1 қаңтар	Пайданың немесе шығынның құрамында танылған	2023 ж. 31 желтоқсан
Материалдық емес активтер	(9,025)	286	(8,739)
Негізгі құралдар	39,039	(275,162)	(236,123)
Қызмет салдарларын жою бойынша актив	(677,271)	425,650	(251,621)
Уақытша жер пайдалану құқығы	-	(243,273)	(243,273)
Тарихи шығындарды өтеу бойынша актив	(14,356)	2,413	(11,943)
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	115,599	29,308	144,907
Салықтар	293,155	533,671	826,826
Қорлар	536,425	91,724	628,149
Өтемдік орман екпелері бойынша міндеттемелер бойынша Резерв	-	255,213	255,213
Қорлардың құнсыздануы бойынша қор	23,342	(2,523)	20,819
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	1,601	(111)	1,490
Басқа да кредиторлық берешек	9,461	(2,874)	6,587
	317,970	814,322	1,132,292

12 Кен орнын игеру бойынша активтер

«Ыңғай» кен орнының 4-участкесін мен «Ақдала» кен орнының игеру бойынша активтер пайдалы қазбаларды өндіруге және игеруге байланысты активтер ретінде жіктеледі.

	Қызмет салдарын жою жөніндегі Актив	Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі Актив	Кен орнын игеру бойынша активтер	Геологиялық барлау активтері	Ион алмастырғыш шайыры	Уақытша жер пайдалану құқығы (өтемдік орман отырғызу)	Барлығы
мың теңге	3,386,356	71,779	11,936,679	6,994,751	2,696,742	-	25,086,307
2023 жылғы 1 қаңтарға Түсімдер	-	-	8,703,301	-	427,799	1,216,367	10,347,467
Амортизация	(1,317,882)	(12,065)	(6,330,355)	(229,967)	(204,608)	-	(8,094,877)
Негізгі құралдарға аударымдар (13-ескертпе)	(1,118,254)	-	-	-	-	-	(1,118,254)
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескертпе)	307,887	-	(676,039)	-	-	-	(368,152)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	1,258,107	59,714	13,633,586	6,764,784	2,919,933	1,216,367	25,852,491
2024 жылғы 1 қаңтарға Түсімдер	1,258,107	59,714	13,633,586	6,764,784	2,919,933	1,216,367	25,852,491
Амортизация	-	-	19,363,382	-	562,210	-	19,925,592
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескертпе)	(271,251)	(3,405)	(10,707,776)	(234,060)	(250,132)	-	(11,466,624)
	563,291	-	(115,303)	-	-	(56,055)	391,933
2024 жылғы 31 желтоқсанға	1,550,147	56,309	22,173,889	6,530,724	3,232,011	1,160,312	34,703,392
2023 жылғы 31 желтоқсандағы бастапқы құны	3,415,439	201,548	50,469,563	9,351,194	4,089,057	1,216,367	68,743,168
2024 жылғы 31 желтоқсандағы бастапқы құны	3,978,730	201,548	69,717,642	9,351,194	4,651,267	1,160,312	89,060,693
2023 жылғы 31 желтоқсанға жинақталған амортизация	(2,157,332)	(141,834)	(36,835,977)	(2,586,411)	(1,169,123)	-	(42,890,677)
2024 жылғы 31 желтоқсанға жинақталған амортизация	(2,428,583)	(145,239)	(47,543,753)	(2,820,471)	(1,419,255)	-	(54,357,301)

Амортизациялық есептеулер өндірілген өнімнің өзіндік құнының құрамында 11,466,624 мың теңге сомасында көрсетілді (2022 жылғы: 8,094,877 мың теңге).

13 Негізгі құралдар

мың теңге	Ғимараттар және құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік құралдары және басқалары	Құрылыс кезеңінде	Барлығы
Бастапқы құны					
2023 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	14,613,591	6,007,771	1,628,007	2,442,857	24,692,226
Түсімдер	-	2,667	1,222	3,196,006	3,199,895
Шығу	(8)	(265,166)	(1,406)	-	(266,580)
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескертпе)	362,333	-	-	-	362,333
Кен орнын игеру бойынша активтерден аудару (12-ескертпе)	1,118,254	-	-	-	1,118,254
Құрылыс сатысында активтерден аудару	305,215	1,684,140	588,113	(2,577,468)	-
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	16,399,385	7,429,412	2,215,936	3,061,395	29,106,128
2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	16,399,385	7,429,412	2,215,936	3,061,395	29,106,128
Түсімдер	-	-	-	3,782,684	3,782,684
Шығу	-	(71,013)	(66,974)	(7,411)	(145,398)
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескертпе)	291,158	-	-	-	291,158
Құрылыс сатысында активтерден аудару	87,279	2,556,646	415,025	(3,058,950)	-
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	16,777,822	9,915,045	2,563,987	3,777,718	33,034,572
Амортизация және құнсыздану шығындары					
2023 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	(8,108,902)	(4,134,077)	(901,896)	(3,555)	(13,148,430)
Бір жылдағы Амортизация	(1,140,126)	(579,325)	(183,834)	-	(1,903,285)
Шығу	8	263,392	1,345	-	264,745
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(9,249,020)	(4,450,010)	(1,084,385)	(3,555)	(14,786,970)
2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	(9,249,020)	(4,450,010)	(1,084,385)	(3,555)	(14,786,970)
Бір жылдағы Амортизация	(657,535)	(947,130)	(256,076)	-	(1,860,741)
Шығу	-	69,250	60,877	3,555	133,682
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(9,906,555)	(5,327,890)	(1,279,584)	-	(16,514,029)
Теңгерімдік құны					
2023 жылғы 31 желтоқсанға	7,150,365	2,979,402	1,131,551	3,057,840	14,319,158
2024 жылғы 31 желтоқсанға	6,871,267	4,587,155	1,284,403	3,777,718	16,520,543

Амортизациялық аударымдар өндірілген өнімнің өзіндік құнының құрамында 1,860,741 мың теңге (2023 жылғы: 1,869,630 мың теңге) және әкімшілік шығыстардың құрамында 45,817 мың теңге (2022 жылғы: 33,655 мың теңге) сомасында көрсетілді.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша толық амортизацияланған, бірақ пайдаланудағы негізгі құралдардың құны 1,778,891 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 1,115,688 мың теңге).

14 Пайдалануға шектелген ақша қаражаттары

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Тарату қоры бойынша Депозит	6,152,115	4,603,024
Депозит бойынша сыйақы	7,343	76,757
	6,159,458	4,679,781
Құнсызданудан шығынға арналған резерв	(21,221)	(16,123)
	6,138,237	4,663,658

Пайдалануы шектелген ақша қаражаты Келісімшарттардың талаптарына сәйкес жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялардың салдарын жою үшін қаражатты жинақтауға ашылған депозиттік шоттағы ұзақмерзімді салымдарды білдіреді. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты «Қазақстан Халық Банкі» АҚ депозиттік шотында болды (2023 жылғы 31 желтоқсанда: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ).

Компанияның қаржы активтеріне қатысты несиелік, валюталық тәуекелдерге ұшырауы және пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі туралы ақпарат 22-ескертпеде ашылған.

15 Босалқы қорлар

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Дайын өнім	3,314,741	1,777,658
Аяқталмаған өндіріс	1,770,689	1,579,060
Шикізат және материалдар	1,493,884	1,520,390
Құнсыздану бойынша Резерв	(132,526)	(104,094)
	6,446,788	4,773,014

16 Сауда және өзге дебиторлық берешек

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құн бойынша байланысты тараптардың Сауда дебиторлық берешегі (24-ескертпе)	125,069,001	68,055,551
Басқа дебиторлық берешек	38,180	34,366
	125,107,181	68,089,917
Құнсызданудан шығынға арналған қор	(1,309)	(7,451)
Қаржы активтерінің жиыны	125,105,872	68,082,466
Өтеуге ҚҚС	246,164	217,996
Басқа берешек	279,000	229,126
Қаржылық емес активтердің жиыны	525,164	447,122
	125,631,036	68,529,588

Сауда және өзге дебиторлық берешек 2024 және 2023 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі валюталарда көрсетілді:

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	77,433,889	58,089,817
Теңге	48,197,147	9,992,649
	125,631,036	68,082,466

Компанияның қаржы активтеріне қатысты кредиттік және валюталық тәуекелдерге ұшырауы туралы ақпарат 22-ескертпеде берілген.

17 Ақша қаражаттары және олардың баламалары

мың. теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі ақша қаражаты-АҚШ доллары	14,682,941	24,927,934
Банктердегі ақша қаражаты-теңге	47,167,618	12,207,811
	61,850,559	37,135,745
Құнсызданудан шығынға арналған Резерв	(4,424)	(2,829)
	61,846,135	13,854,641

2024 жылғы 31 желтоқсанда Компанияда жылдық 11%-дан 14.85%-ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 47,131,5008 мың теңгеге овернайт депозиттері бар (2023 жылы: 37,096,090 мың теңге).

Компанияның қаржы активтеріне қатысты кредиттік, валюталық тәуекелдерге ұшырауы және пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі туралы ақпарат 22-ескертпеде берілген.

18 Меншікті капитал

(а) Меншікті капитал

мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	Үлесі	2023 жылғы 31 желтоқсан	Үлесі
АО «Ураниум Уан Груп»	44,800	70%	44,800	70%
ҚАӨ ҰАК	19,200	30%	19,200	30%
	64,000	100%	64,000	100%

(б) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компания қатысушыларының Компания резервтерін бөлу құқығы ҚЕХС қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық (бухгалтерлік) есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайда мөлшерімен шектеледі. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның бөлуге қолжетімді резервтері 199,503,858 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 120,794,722 мың теңге).

2024 жылы Қатысушылардың жалпы жиналысы 2023 жылғы таза табыс сомасының 80%-Компания қатысушылары арасында 90,158,941 мың теңге сомасында бөлу туралы шешім қабылдады (2023 жылы: 2022 жылғы таза табыс сомасының 90% - компания қатысушылары арасында 68,502,986 мың теңге сомасында).

2023 жылға бөлінген таза кіріс сомасы қатысушыларға 2024 жылы олардың әрқайсысының қатысу үлесіне сәйкес 90,158,941 мың теңге мөлшерінде толық төленді.

2022 жылға бөлінген таза кіріс сомасы қатысушыларға 2023 жылы олардың әрқайсысының қатысу үлесіне сәйкес 68,502,986 мың теңге мөлшерінде толық төленді.

19 Несиелер мен қарыздар

Осы ескертпеде Компанияның амортизацияланған құны бойынша бағаланатын пайыздық қарыздары мен несиелері бойынша тиісті келісімдердің шарттары туралы ақпарат берілген. Компанияның пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекеліне, валюталық тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырауы туралы неғұрлым егжей-тегжейлі ақпарат 22-ескертпеде берілген.

мың. теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Ұзақмерзімді міндеттемелер		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыз	18,543,177	23,655
	<u>18,543,177</u>	<u>23,655</u>
Қысқамерзімді міндеттемелер		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыздың ағымдағы бөлігі	-	3,205,105
Төлеуге пайыздар	25,017	2,488
	<u>25,017</u>	<u>3,207,593</u>
	<u>18,568,194</u>	<u>3,231,248</u>

Борышты өтеу шарттары және төлемдер кестесі

Өтелмеген қарыздар бойынша төлемдердің шарттары мен мерзімдері мынадай болды:

		2024 жылғы 31 желтоқсан		2023 жылғы 31 желтоқсан		
мың. теңге	Валюта	Өтеу жылы	Атаулы құны	Тенгерімдік құны	Атаулы құны	Тенгерімдік құны
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ- дан қамтамасыз етілген қарыз	АҚШ долл.	2024- 2026	18,543,177	18,568,194	3,228,760	3,231,248
Пайыздық міндеттемелер жиыны			18,543,177	18,568,194	3,228,760	3,231,248

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2023 жылы компания несие желілерінің қолжетімділік мерзімін 2024 жылғы 1 қарашаға дейін ұзартатын қосымша келісім жасады.

2024 жылы Компания 18-36 ай мерзімге жалпы сомасы 89,710 мың АҚШ долларына (41,755,349 мың теңгеге баламалы) қарыз алды, жалпы сомасы 61,500 мың АҚШ долларына (29,807,707 мың теңгеге баламалы) қарыздарды өтеді. Операциялық траншеялар шеңберіндегі кредиттік желінің мерзімі 2028 жылғы 27 қаңтарға дейін, инвестициялық траншеялар шеңберінде – 2027 жылғы 17 тамызға дейін ұзартылды. ХҚЕС (IAS) 1 «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді міндеттемелер ретінде жіктеу» және «Ковенантпен ұзақ мерзімді міндеттемелер» түзетулеріне сәйкес Компания барлық қарыздарды ұзақ мерзімді міндеттемелер ретінде жіктеді (3-ескерту).

2024 жылы қарыздар бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме 8.26% - 8.55% (2023 жылы: 4.02% - 4.93%) диапазонында болды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен кредиттік келісімнің талаптарына сәйкес Компания әр жылдың соңында сақтауы тиіс бірқатар борыштық ковенант келісімдер бар. Оның ішінде қарыз шарттарында пайыздар, салықтар мен амортизация (EBITDA) шегерілгенге дейінгі қарыздың пайдаға қатынасы 2,0-ден аспайтын, ал ағымдағы өтімділік коэффициенті 1,0-ден кем болмайтын қаржылық ковенант келісімдер бар. Осы қаржылық келісімдер Банкке қаржы жылы аяқталған сәттен бастап 90 жұмыс күнінен кешіктірілмей берілетін жылдық аудиттелген қаржылық есептілік негізінде есептелуге тиіс. Егер Компания ковенанттардың негізгі шарттарын бұзса, несие талап бойынша өтелуі керек.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания барлық ковенанттарды орындады (2023 жылғы 31 желтоқсаны: барлық келісімдерді орындады).

2024 жылғы 15 тамыздағы қосымша келісімге сәйкес, «Ураниум Уан Груп» АҚ-мен табиғи уран концентратын тотық шала-тотық түрінде сатып алу-сату туралы шарттан түскен ақшалай қаражат осы кредитті кепілмен қамтамасыз ету ретінде әрекет етеді.

Қаржылық қызметтен міндеттемелер мен ақша ағындарының өзгерістерін салыстырып тексеру

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
1 қантарға қалдық	3,231,248	25,206,175
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер		
Қарыз қаражатын тарту	41,755,349	-
Қарыз қаражаты бойынша төлемдер	(29,807,707)	(21,622,667)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер жиыны	11,947,642	(21,622,667)
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеруінің әсері	3,367,724	(341,287)
Өзге де өзгерістер		
Міндеттемелерге байланыстылары		
Пайыздық шығыс	1,222,305	523,800
Төленген пайыздар	(1,200,725)	(534,773)
Міндеттемелерге байланысты өзге де өзгерістер жиыны	21,580	(10,973)
31 желтоқсанға қалдық	18,568,194	3,231,248

20 Қорлар

	2024 жылғы 31 желтоқсан			2023 жылғы 31 желтоқсан		
	Өтемдік орман екпелері бойынша міндеттемелер бойынша			Өтемдік орман екпелері бойынша міндеттемелер бойынша		
мың теңге	Қызметті жоюға арналған Резерв	Резерв	Барлығы	Қызметті жоюға арналған Резерв	Резерв	Барлығы
Жыл басына	7,549,878	1,276,066	8,825,944	6,773,372	-	6,773,372
Бастапқы тану	-	-	-	-	1,216,367	1,216,367
Бағалаудағы өзгеріс (12 және 13- ескертпелер)	739,146	(56,055)	683,091	(5,819)	-	(5,819)
Дисконтты босату (10-ескертпе)	1,006,966	87,169	1,094,135	782,325	59,699	842,024
Жыл соңына	9,295,990	1,307,180	10,603,170	7,549,878	1,276,066	8,825,944

Кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жоюға арналған қор

Келісімшарттарға сәйкес, Компанияның келісімшарттық аумақта уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою бойынша міндеттемелері бар, олар кен орындары объектілеріндегі жою жұмыстарын (ұңғымаларды, технологиялық құбырларды, ғимараттар мен құрылыстарды жою, төмен радиоактивті қалдықтарды қатерсіздендіру және көму және т. б.); шаруашылық қызмет процесінде пайдаланылған жер учаскелеріндегі топырақтың құнарлылығын қалпына келтіру жұмыстарын; топырақтың құнарлылығын қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезінде қоршаған ортаның мониторингін; рекультивациялық жұмыстарды жүргізу кезіндегі қоршаған орта мониторингі; пострекультивациялық бақылау бақылауды және басқа да іс-шараларды қамтиды.

2022 жыл ішінде Компания уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою бағдарламаларын (бұдан әрі – «Бағдарламалар») жаңарту үшін «Жоғары технологиялар институты» ЖШС тәуелсіз сарапшысын тартты. «Ыңғай» кен орнының 4-учаскесі мен «Ақдала» кен орны үшін жаңа бағдарламалар бойынша дисконтталмаған шығындардың жалпы сомасы тиісінше 9,026,872 мың теңгені (ҚҚС-пен) және 6,527,993 мың теңгені (ҚҚС-пен) құрады және болашақ жұмыстардың/жою шығындарының көлемі мен құнын бағалау жөніндегі неғұрлым егжей-тегжейлі әдіснаманың негізінде есептелді.

2023 жыл ішінде Компания 2022 жылы әзірленген уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою бағдарламасын пайдалануды жалғастырды. Бағдарламаның негізгі ережелері өзгеріссіз қалды, алайда 2023 жылы алынған мәліметтер негізінде жұмыс көлемінің өзгеруін және тиісті бағаларды көрсететін көрсеткіштер жаңартылды. Бұл жаңартулар ағымдағы жағдайларға сәйкес келетін зардаптарды жою шығындарын дәлірек бағалауға, сондай-ақ жұмыс көлемі мен құны бойынша болжамдардағы өзгерістерді ескеруге мүмкіндік берді.

2024 жыл ішінде Компания Ақдала кен орны бойынша жою жобасын әзірлеу үшін «SAAF Group» ЖШС тартты. 2024 жылғы 31 желтоқсанда Компания осы жоба бойынша есептің бірінші нұсқасын қабылдау процесін аяқтамағанына қарамастан, ғимараттар мен құрылыстарды жоюға арналған резервті есептеу мақсатында «SAAF Group» ЖШС есептеулерінде ұсынылған алдын ала деректер пайдаланылды, өйткені жою жобасы-объектілерді бөлшектеудің барлық кезеңдерін, тәсілдер мен әдістерін қамтитын техникалық шешім болып табылады, сондай-ақ қауіпсіздікті қамтамасыз ету, қоршаған ортаны қорғау, қалдықтарды кәдеге жарату және аумақты қалпына келтіру жөніндегі іс-шаралар болып табылады. Өндіру жөніндегі операциялардың салдарын жою жою жоспары негізінде әзірленген жою жобасына сәйкес жүргізіледі. Компания жер қойнауын пайдалану туралы шарттың қолданылу мерзімі аяқталғанға немесе операциялар аяқталғанға дейін алты айдан кешіктірмей сараптамалар жүргізу және қорытындылар алу үшін уәкілетті органдарға жер қойнауын пайдалану салдарын жою жобасын ұсынуға міндетті. Бұл барлық нормативтік және жобалық талаптарды ескере отырып, нақты технологиялар мен жою тәртібін сипаттайтын егжей-тегжейлі құжат.

2024 жылғы 31 желтоқсанға Компания жоюға күтілетін шығындардың жалпы сомасының есептеулерін жаңартты, олар тиісінше 12,695,944 мың теңгені (ҚҚС есебімен) және 9,150,974 мың теңгені (ҚҚС есебімен) құрады (2023 жыл: 11,331,403 мың теңге және 7,943,573 мың теңге).

Шығындардың көп бөлігі кеніштердің пайдалы қызмет ету мерзімінің соңында жұмсалады деп есептеледі, бұл уран қорлары толық алынғанға дейін күтілетін мерзім – «Ақдала» кен орны үшін 2026 жыл және «Ыңғай» кен орнының 4-учаскесі үшін 2057 жыл. Инкай кен орнының 4-учаскесі бойынша келісімшарттың қолданылу мерзімі 2029 жылы аяқталатынына қарамастан, Компания осы учаскеде уран өндіру қызметінің салдарын жою жөніндегі міндеттемелер 2057 жылға қарай барлық расталған қорларды алу аяқталғаннан кейін орындалады деп санайды, өйткені ҚР «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Кодексі уранның әлі де алынбаған қорлары бар, пайдаланылған жерлерді жоюға жол бермейді.

Төменде 2024 жылы бағалаудың өзгеруіне айтарлықтай әсер еткен негізгі болжамдар мен жағдайлар келтірілген:

- Төмен радиоактивті қалдықтарды шығару және көму құны зертханалық зерттеулер үшін сынамалар алынған және қатты радиоактивті қалдықтар табылған ұңғымалар санының ұлғаюына байланысты өсті.

Төменде 2023 жылы бағалаудың өзгеруіне айтарлықтай әсер еткен негізгі болжамдар мен жағдайлар келтірілген:

- Тарату шығындарының жалпы сомасы Қазақстандағы экономикалық жағдайға байланысты алдыңғы бағдарламалардың көрсеткіштерінен айтарлықтай ерекшеленетін бағалардың жаңаруы салдарынан ұлғайды. Бағалар «ABC» бағдарламалық жасақтамасы негізінде жаңартылды.
- Ағымдағы бағдарлама арнайы мақсаттағы полигондарда төмен радиоактивті қалдықтарды (бұдан әрі – «ТРАҚ») әкетуді және көмуді көздейді, ал алдыңғы бағдарлама «Ақдала» кен орнының аумағында радиоактивті қалдықтарды көму пунктін салуды көздеді.

Болашақ күтілетін ақша ағындары міндеттемелердің келтірілген құнын есептеу үшін, Ақдала кен орны мен Инкай кен орнының 4-учаскесі үшін тиісінше 12.37% және 12.40% дисконттау мөлшерлемесі бойынша дисконтталды (2022 жылы: 13.61% және 11.54%), инфляцияның ұзақ мерзімді деңгейі тиісінше 7.05% және 4.04% деңгейінде анықталды (2022 жылы: 6.58% және 3.83%).

Компания сондай-ақ Келісімшарттардың талаптарына сәйкес кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою жөніндегі болашақ қызметті қаржыландыру үшін банкте ұзақ мерзімді депозитке ақша қаражатын енгізуге міндетті (14-ескертпе).

Қазақстан Республикасында кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою жөніндегі міндеттемелердің ұзақ мерзімді сипатын және шектеулі практиканы ескере отырып, жоғарыда көрсетілген жұмыстарды жүзеге асыру барысында жұмсалатын шығыстардың нақты сомасына, қолданылатын іс-шаралар жоспарына және осындай болашақ міндеттемелердің келтірілген құнына қолданылатын дисконттау мөлшерлемесіне қатысты белгісіздік бар.

Өтемдік орман екпелері бойынша міндеттемелер бойынша Резерв

Қазақстан Республикасы Орман кодексінің 54-бабына сәйкес Жер қойнауын пайдаланушылар мемлекеттік орман қоры учаскелерін уранды жерасты ұңғымасында шайып сілтiсiздендiру әдiсiмен өндiру үшiн пайдаланған кезде жер қойнауын игерудің алғашқы үш жылы бойы пайдаланылатын учаскенің екі есе мөлшерінде орман екпелерін өтемдік отырғызуды және орман айналған алаңға ауыстырылғанға дейін оларды күтіп-ұстауды жүргізуге міндетті.

2022 жылғы 22 қыркүйекте компания «Жасыл Аймақ» коммуналдық мемлекеттік мекемесімен құны 1,390 миллион теңге мөлшерінде айқындалған Түркістан қаласының айналасында сексеуіл екпелері мен жапырақты екпелерді отырғызу бойынша қызметтер көрсету жөнінде келісім жасасты.

2023 жылы Компания уран өндіру үшін Созақ орман және жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі мемлекеттік мекемесінің мемлекеттік орман қорынан 938 гектар жер учаскесіне рұқсат алды (Түркістан облысы әкімінің «Уақытша жер пайдалану құқығымен жер учаскесін беру туралы» №46 Қаулысы).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 2025 жылға дейін 12.40% дисконттау мөлшерлемесі негізінде есептелген 1,307,180 мың теңге сомасындағы резервті таныды (2023 жылы: 13.86% дисконттау мөлшерлемесі бойынша 1,276,066 мың теңге). 2023 жылдың желтоқсанында Компания «Жасыл Аймақ» КММ 417,196 мың теңге сомасына алдын ала төлем жасады.

21 Сауда және өзге кредиторлық берешек

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
мың теңге		
Үшінші тараптарға саудалық несиелік берешек	8,312,673	7,548,743
Төлеуге салынатын салықтары	5,977,082	4,955,751
Байланысты тараптарға саудалық несиелік берешек	4,041,439	1,608,436
Кепілдікті ұстап қалу	1,778,849	1,208,070
Демалыс және бонустар бойынша қор	1,101,773	821,232
Өзге берешектер	417,738	205,923
	21,629,554	16,348,155

22 Қаржы құралдары

Компанияның әдеттегі қызметі барысында кездесетін негізгі тәуекелдері валюта айырбастау бағамдарындағы өзгерістер тәуекелдеріне, пайыздық мөлшерлемелерге және несиелік тәуекелге жатады. Компания осы тәуекелдерді барынша азайту үшін хеджирлеу құралдарын пайдаланбайды.

(а) Негізгі тәсілдерге шолу

Қаржы құралдарын пайдалану Компанияны мынадай тәуекел түрлеріне ұшыратады:

- несиелік тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- нарықтық тәуекел.

Осы ескертпеде Компанияның көрсетілген тәуекелдердің әрқайсысына ұшырағыштығы туралы, Компанияның мақсаттары, оның саясаты мен осы тәуекелдерді бағалау және басқару рәсімдері туралы және Компанияның капиталды басқару тәсілдері туралы ақпарат берілген. Сандық сипаттағы қосымша ақпарат осы қаржылық есептіліктің бүкіл мәтіні бойында ашылады.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидалары

Байқаушы кеңесі Компанияның тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруға және осы жүйенің жұмыс істеуін қадағалауға толық жауап береді. Компанияда Тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет құрылмаған, сондықтан Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатын әзірлеуге және оның жүргізілуін қадағалауға басшылық жауапты. Басшылық Байқаушы кеңесінің алдында өз жұмысы туралы тұрақты түрде есеп береді.

Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Компания ұшырайтын тәуекелдерді анықтау және талдау, тәуекелдің рұқсат етілген шекті мәндерін және тиісті бақылау тетіктерін белгілеу мақсатында, сондай-ақ тәуекелдерді мониторингітеу және белгіленген шектеулерді сақтау үшін әзірленді. Тәуекелдерді басқару саясаты мен жүйелері Компанияның нарықтық жағдайлары мен қызметіндегі өзгерістерге байланысты өзгерістер енгізу қажеттілігі тұрғысынан үнемі талданады. Компания барлық қызметкерлер өздерінің рөлі мен міндеттерін түсінетін жүйелі және тиімді бақылау жүйесін құру мақсатында оқыту мен басқарудың стандарттары мен рәсімдерін белгілейді.

Компанияның қаржы құралдары дебиторлық және кредиторлық берешектен, несиелер мен қарыздардан, қолма-қол ақша мен олардың баламаларынан және пайдалануға шектелген қолма-қол ақшадан тұрады. Компанияның қаржы құралдарына қатысты есеп саясаты 3(в)-ескертпеде ашылған. Компания алыпсатарлық операцияларда қаржы құралдарын пайдаланбайды және тәуекелдерге ұшырағыштықты хеджирлеу үшін туынды қаржы құралдарын пайдаланбайды.

Кредит тәуекеліне, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекеліне ұшырау Компанияның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында туындайды.

(б) Кредит тәуекелі

Несиелік тәуекел - бұл сатып алушының немесе контрагенттің қаржы құралы бойынша өзінің шарттық міндеттемелерін орындамауынан туындаған Компанияның қаржылық шығынға ұшырау қаупі. Бұл тәуекел негізінен Компанияның сатып алушыларының сауда дебиторлық берешегіне байланысты.

Несиелік тәуекелге ұшырағыштық

Қаржы активтерінің теңгерімдік құны Компанияның несиелік тәуекелге ұшыраған ең жоғары шамасын көрсетеді. Есепті күнгі жағдай бойынша несиелік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынаны құрады:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
мың тенге		
Сауда және өзге дебиторлық берешек	125,105,872	68,082,466
Ақша қаражаты және оның баламалары	61,846,135	37,132,916
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	6,138,237	4,663,658
	193,090,244	109,879,040

(i) Сауда және өзге дебиторлық берешек

Компанияның несиелік тәуекелге ұшырағыштығы негізінен әр сатып алушының жеке сипаттамаларына байланысты. Компанияның барлық кірісі негізінен екі сатып алушыға сатудан тұрады. Түсімнің шоғырлануы туралы толық ақпарат 5-ескертпеде берілген.

Сатып алушылардың 100%-ы компанияның байланысты тараптары болып табылады (2023 жылы: сатып алушылардың 100%-ы) және бұл клиенттердің шоттары бойынша қалдықтар есептен шығарылған да, есепті күнге несиелік құнсызданған да емес.

Компанияның сауда және өзге дебиторлық берешектерге қатысты несиелік тәуекелге ұшырауын талдау төменде келтірілген:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
	Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын	Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын
мың теңге		
Сыртқы немесе берілген Moody's несиелік рейтингі Baa3 төмен емес немесе Standard & Poor's рейтингтік агенттігінің рейтингі BBB төмен емес -	47,635,097	68,053,364
Өзге де клиенттер:		
– Компаниямен сауда қатынастарының ұзақтығы 3 жылдан асады	77,472,084	36,553
Жалпы теңгерімдік құн жиыны	125,107,181	68,089,917
Құнсызданудан болатын шығын қоры	(1,309)	(7,451)
	125,105,872	68,082,466

(ii) Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда Standard & Poor's рейтингтік агенттіктің деректері бойынша BBB рейтингі бар банкте (2024 жылғы 31 желтоқсан: 4,679,781 мың теңге) орналастырылған жалпы сомасы 6,159,458 мың теңгеге (2023 жылғы 31 желтоқсан: BBB- рейтингі бар банктерде) пайдалануға шектелген ақшалай қаражат болды (14-ескертпе).

Пайдаланылуы шектелген ақша қаражатының құнсыздануы 12 айлық күтілетін несиелік шығындар негізінде бағаланды және тәуекелге ұшыраған жайнасымдардың қысқа мерзімдерін көрсетеді. Компания контрагенттердің сыртқы несиелік рейтингтеріне сүйене отырып, қолда бар, пайдаланылуы шектеулі ақша қаражатының несиелік тәуекелі төмен деп санайды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған қордың сомасы 21,221 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 16,123 мың теңге).

(iii) Ақша қаражаты және оның баламалары

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда жалпы сомасы 61,850,559 мың теңгеге (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 37,135,745 мың теңге) ақша қаражаты мен олардың баламалары болды. Ақша қаражаты мен олардың баламалары Standard & Poor's рейтингтік агенттіктің мәліметі бойынша BB- тен BBB-ге дейінгі рейтингі бар банктер мен қаржы институттарында орналастырылады (2023 жылғы 31 желтоқсанда: BB- дан BBB- ға дейінгі рейтингі бар банктерде).

Ақша қаражатының және олардың баламаларының құнсыздануы тәуекелге ұшыраған жайнасымдардың қысқа мерзімдерін көрсететін келісімшарттық өтеу мерзімдеріне сәйкес күтілетін несиелік шығындар негізінде бағаланды. Компания контрагенттердің сыртқы несиелік рейтингтерін негізге ала отырып, қолда бар ақша қаражаты мен олардың баламаларының несиелік тәуекелі төмен деп санайды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған қордың сомасы 4,424 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 2,829 мың теңге).

(в) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Компанияның өтеу мерзімі басталған кезде өзінің қаржылық міндеттемелерін орындай алмау тәуекелі. Компанияның өтімділікті басқаруға деген көзқарасы қалыпты және шиеленісті жағдайларда, қолайсыз шығындардың немесе Компанияның беделіне нұқсан келтіру қаупінің туындауын болдырмай, олардың мерзімінің басталуына қарай өз міндеттемелерін орындау үшін мүмкіндігінше жеткілікті өтімділікпен тұрақты қамтамасыз ету болып табылады.

Әдетте Компания 60 күн ішінде өтеуге жататын болжамды операциялық шығыстарды және келісімшарттық мерзімдерге сәйкес қаржылық міндеттемелерді төлеу үшін бірінші талап ету бойынша ақша қаражатының жеткілікті сомасын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдайды; бұл ретте негіздеп болжау мүмкін болмайтын табиғи зілзала сияқты төтенше жағдайлардың ықтимал әсері жоққа шығарылады.

Төменде есепті күнге қаржылық міндеттемелерді өтеудің қалған шарттық мерзімдері туралы ақпарат берілген. Пайыздық төлемдердің есептелген сомаларын қоса алғанда, жалпы және дисконтталмаған сомалар ұсынылған. Өтеу мерзімдерін талдауға енгізілген ақша қаражатының ағындарына қатысты олар уақыт бойынша әлдеқайда ертерек немесе айтарлықтай ерекшеленетін сомаларда туындауы мүмкін деп болжанбайды.

Шарт бойынша ақша ағындары					
2024 жылғы 31 желтоқсанға мың теңге	Тенгерімдік құны	Жиыны	0-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл
Қаржылық міндеттемелер:					
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	(14,550,699)	(14,550,699)	(13,618,923)	(320,996)	(610,780)
Несиелер мен қарыздар	(18,568,194)	(19,345,043)	(7,376,853)	(9,238,463)	(2,729,727)
Барлығы	<u>(33,118,892)</u>	<u>(33,895,741)</u>	<u>(20,995,775)</u>	<u>(9,559,459)</u>	<u>(3,340,507)</u>

Шарт бойынша ақша ағындары					
2023 жылғы 31 желтоқсанға мың теңге	Тенгерімдік құны	Жиыны	0-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл
Қаржылық міндеттемелер:					
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	(10,571,172)	(10,571,172)	(10,440,979)	(60,139)	(70,054)
Несиелер мен қарыздар	(3,231,248)	(3,243,655)	(1,813,664)	(1,406,195)	(23,796)
Барлығы	<u>(13,802,420)</u>	<u>(13,814,827)</u>	<u>(12,254,643)</u>	<u>(1,466,334)</u>	<u>(93,850)</u>

(г) Капиталды және қаржылық тәуекелдерді басқару

Компания үздіксіз қызметті қамтамасыз ету үшін капиталды басқаруды жүзеге асырады. Компания капиталының құрылымына Компанияның меншікті капиталы (шығарылған капитал, бөлінбеген пайданы қамтиды) кіреді. Компания сырттан капиталға қойылатын қандай да бір талаптарға ұшырамаған. Компания басшылығы жыл сайын Компания капиталының құрылымын қарайды. Осы бағалау негізінде Компания жарғылық капиталды ұлғайту арқылы капиталдың жалпы құрылымын теңдестіру шараларын қолданады.

(д) Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, споттық баға белгілеулер, шетел валюталарының айырбас бағамдары, сыйақы мөлшерлемелері және акция бағаларының өзгеруі Компанияның пайдасына немесе ондағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер ететін тәуекел. Нарықтық тәуекелді басқарудың мақсаты нарықтық тәуекелге ұшырауды бақылау және инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып, оны қолайлы шектерде ұстау болып табылады.

Компанияның нарықтық тәуекелдерін басқару мақсатында туынды құралдарды сатып алуды және сатуды жүзеге асырмайды, сондай-ақ өзіне қаржылық міндеттемелер алмайды. Компания кезең ішіндегі пайда немесе шығын көрсеткішінің өзгермелілігін реттеу мақсатында хеджирлеу операцияларын есепке алудың арнайы ережелерін қолданбайды.

(i) Нарықтық бағаның өзгеру тәуекелі

Компания халықаралық нарықтарда АҚШ долларымен бағаланатын уранның нарықтық бағасының ауытқуына ұшырайды. Компания болашақта уран бағасының әртүрлі деңгейіне сүйене отырып, жылдық бюджетті дайындайды. Уранның бағасы тарихи тұрғыдан айтарлықтай шекте ауытқиды және табиғи уранды өндіру деңгейін, ұсыныс пен артық сұраныс арасындағы алшақтықты жабу үшін қолда бар қайта өңдеуге арналған жоғары байытылған уран қоспалары сияқты қайталама көздердің сарқылу дәрежесін, Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік қабылдайтын нормативтік актілерді, сондай-ақ нақты уранға қатысты басқа да факторларды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, Компанияның бақылауынан тыс көптеген факторларға бейім.

Есепті күнгі жағдай бойынша Компания таныған қаржы активтері мен міндеттемелеріне қатысты кейінгі кезеңде бағаның өзгеруі тәуекелінің елеулі әсері болған жоқ.

Компания өзінің уран бағасының ауытқу тәуекеліне ұшырағыштығын хеджирлемейді.

(ii) Валюталық тәуекел

Компания сату, сатып алу және қарыздар көрсетілген валюталар мен Компанияның тиісті атқарымдық валютасының арасында сәйкессіздік болған дәрежеде валюталық тәуекелге ұшырайды. Аталған операциялар негізінен АҚШ долларымен көрсетілген.

Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерге қатысты Компания қысқамерзімді теңгерімсіздікті жою үшін қажет болған кезде «спот» бағамдары бойынша шетел валютасын сатып алу немесе сату арқылы жол берілетін шектерде тәуекелге ұшыраған нетто-жайғасымды ұстап тұруға тырысады.

Валюталық тәуекелге ұшырағыштық

Номиналды шамаларға сүйене отырып, компанияның валюталық тәуекелге ұшырағыштығы мынадай болды:

	Ескерт- пе	АҚШ долларымен көрсетілген	АҚШ долларымен көрсетілген
		2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
мың теңге			
Сауда және өзге дебиторлық берешек	16	77,433,889	58,089,817
Ақша қаражаты және оның баламалары	17	14,682,941	24,927,934
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	14	6,138,237	4,663,658
Несиелер мен қарыздар	19	(18,568,194)	(3,231,248)
Сауда және өзге де кредиторлық берешек		(12,472)	-
Таза ұшырағыштық		79,674,401	84,450,161

Кезең ішінде шетел валюталарын айырбастаудың мынадай бағамдары қолданылды:

теңгемен	Орташа мөлшерлеме	Есепті күнге «спот» айырбастау бағамы	Орташа мөлшерлеме	Есепті күнге «спот» айырбастау бағамы
		2024 жылғы 31 желтоқсан		2023 жылғы 31 желтоқсан
		2024 ж.		2023 ж.
1 АҚШ доллары	469.44	525.11	456.24	454.56

Сезімталдықты талдау

Теңге бағамының құнсыздануы, төменде көрсетілгендей, 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларына қатысты төменде көрсетілген сомаларға салықтарды шегергендегі кезең ішіндегі пайданың шамасын ұлғайтар еді. Бұл талдамалық ақпарат Компания есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша мүмкін деп санайтын валюта бағамдарының ауытқуларына негізделген. Бұл талдау барлық басқа айнымалылар, атап айтқанда сыйақы мөлшерлемелері өзгеріссіз қалады деген болжам негізінде жүргізілді.

мың теңге

	Пайда немесе шығын	
	Пайда немесе шығын	Теңге бағамының әлсіреуі
2024 жылғы 31 желтоқсан		
Теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы (өзгеріс 20%)	(12,747,904)	12,747,904
2023 жылғы 31 желтоқсан		
Теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы (өзгеріс 20%)	(13,512,026)	13,512,026

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қаупі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі негізінен олардың әділ құнын (сыйақының тіркелген мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) не олар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын (сыйақының ауыспалы мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) өзгерте отырып, өзге де қаржылық міндеттемелерге әсер етеді. Компания басшылығында Компанияның пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелдері белгіленген және ауыспалы пайыздық мөлшерлемелер арасында қандай арақатынаста бөлінуі тиіс деген бөлігінде нысандандырылған саясат жоқ. Алайда, жаңа несиелер мен қарыздарды тарту кезінде басшылық өзінің кәсіби пайымдаулары негізінде өтеу мерзімі басталғанға дейін күтілетін кезең ішінде Компания үшін қандай пайыздық мөлшерлеме – тіркелген немесе ауыспалы мөлшерлеме неғұрлым тиімді болатыны туралы мәселені шешеді.

Құрылымы

Есепті күні Компанияның пайыздық мөлшерлемелерінің түрлері бойынша топтастырылған пайыздық қаржы құралдарының құрылымы мынадай болды:

Мөлшерлемесі белгіленген қаржы құралдары	Теңгерімдік құны	Теңгерімдік құны
	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
мың теңге		
Ақша қаражаты және оның баламалары (17-ескертпе)	61,846,135	37,096,090
Пайдалануы шектеулі ақша қаражаты (14-ескертпе)	6,138,237	4,663,658
Несиелер мен қарыздар (19-ескертпе)	(18,568,194)	(3,231,248)
	49,416,178	38,528,500

Белгіленген пайыздық мөлшерлемедегі қаржы құралдарының әділ құнның өзгеруіне сезімталдығын талдау

Компания өзгерістері пайда немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын құралдар үшін не сату үшін қолда бар құралдар үшін көзделген тәртіппен пайыздың тіркелген мөлшерлемесі бар қандай да бір қаржы құралдарын ескермейді. Сондықтан есепті күнге пайыз мөлшерлемелерінің қандай да бір өзгеруі кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың шамасына немесе меншікті капиталдың шамасына әсер етпес еді.

(е) Әділ құны

Компания басшылығы қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құнын шамамен олардың теңгерімдік құнына тең деп санайды. Әділ құны бағалау және ашу мақсаттары үшін мынадай тәсілдер негізінде айқындалды.

Әділ құн иерархиясы

Әділ құнды анықтаудың мынадай деңгейлері бөліп көрсетіледі:

- 1-деңгей: ұқсас активтерге немесе міндеттемелерге қатысты (тікелей) нарықтық баға белгіленімдері пайдаланылады;
- 2-деңгей: бастапқы деректер ретінде 1-деңгейге жатқызылған баға белгілеулерден басқа, тиісті актив немесе міндеттеме бойынша тікелей (яғни тікелей бағалар) не жанама түрде (яғни бағаларға негізделген деректер) байқалатын нарықтық параметрлер пайдаланылады;
- 3-деңгей: тиісті актив немесе міндеттеме бойынша пайдаланылатын бастапқы параметрлер бақыланатын нарықтардан алынған деректерге негізделмеген (бақыланбайтын бастапқы параметрлер).

Компания сату үшін қолда бар қаржы активтерінен басқа, қаржы активтері мен міндеттемелерінің құнын әділ құн иерархиясының 2-Деңгейіне жатқызады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның «Уранэнерго» ЖШС-да 7.07% мөлшеріндегі үлесі бар (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 7.07%), оның әділ құны нөлге тең (2023 жылғы 31 желтоқсан: нөл). Бұл инвестиция қор биржасында белгіленбейді және 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестиция ретінде ескеріледі. Акциялар нарығындағы белсенділіктің төмен болуына байланысты бағаларды бақыланатын нарықтық бағалармен салыстыру жүргізілген жоқ. Оның орнына Компания кейбір бастапқы параметрлер бақыланбайтын модельді қолданады. Нәтижесінде, бұл инвестиция әділ құн иерархиясындағы 3-деңгейге жатқызылған.

23 Шартты активтер мен міндеттемелер

(а) Сақтандыру

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметтерінің нарығы қалыптасу кезеңінде және әлемнің басқа елдерінде таралған сақтандырудың көптеген нысандары Қазақстан Республикасында әлі қолжетімді емес. Компанияның өзінің өндірістік құрылыстарына, өндірістің тоқтап қалуынан туындаған залалдарға немесе апаттар немесе Компания қызметінің нәтижесінде жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тараптар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты толық сақтандыру қорғанысы жоқ. Компания толық сақтандыру өтеміне ие болғанға дейін белгілі бір активтердің жоғалуы немесе зақымдануы Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін деген қауіп бар.

Компания мүліктің зақымдануы, жалпы жауапкершілік салдарынан қаржылық тәуекелді азайту үшін сақтандыру полистерін, сондай-ақ қызметкерлерді жазатайым оқиғалардан сақтандыратын және медициналық шығындарды жабатын полистерді тұрақты негізде сатып алады.

(б) Салық міндеттемесі

Қазақстанның салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа болғандықтан, көбінесе анық жазылмаған және қарама-қайшы келетін заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірулер мен сот шешімдерінің жиі өзгерістерімен сипатталады, бұл оларды ҚЕХС-қа сәйкес кірістерді, шығыстарды және қаржылық есептіліктің өзге де баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді қоса алғанда, әртүрлі салық органдарының әртүрлі түсіндіруіне жол береді. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулермен және тергеулермен ірі айыппұлдар салуға және пайыздар алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл мән-жайлар Қазақстандағы салықтық тәуекелдердің басқа елдерге қарағанда әлдеқайда жоғары болуына алып келуі мүмкін. Компания басшылығы қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін түсінуіне сүйене отырып, салық міндеттемелері толық көлемде көрсетілген деп санайды. Соған қарамастан, тиісті органдардың осы ережелерді түсіндіруі өзгеше болуы мүмкін және, егер олар өз ұстанымдарының заңдылығын дәлелдей алса, бұл осы қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

Қосымша есептелген ҚҚС

2023 жылы Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі (бұдан әрі – «ҚР ҚМ МКК») камералдық бақылау жүргізу кезінде уран тотығыт шала-тотығы (бұдан әрі – «УТШТ») Ресей Федерациясының («РФ») аумағына экспорттау бойынша Компания деректері мен тауарларды әкелу және жанама салықтарды төлеу туралы өтініштер бойынша өзара ақпарат алмасу шеңберінде ҚР ҚМ МКК алған деректер арасындағы сату бойынша айналым сомасы бойынша ауытқуларды анықтады. Компания ЕАЭО-ға кірмейтін елдің резиденті, сатып алушыға сатқан УТШТ сомасы Компанияның сатып алушысының Ресей Федерациясының резидент-ұйымына сатқан УТШТ сомасынан көп екендігі анықталды. Осыған байланысты, ҚР ҚМ МКК Ресей Федерациясының резидент-ұйымының өтінішінде көрсетілген ҚҚС бойынша айналым мен Компанияның ҚҚС бойынша декларацияларында көрсетілген экспортқа айналым арасындағы айырмаға ҚҚС сомасын қосымша есептеді. Бұл ретте, Компанияға камералдық бақылау нәтижелері туралы хабарлама ҚР ҚМ МКК тарапынан берілген жоқ. 2019 жылдың 4 тоқсанынан 2022 жылдың 4 тоқсанына дейінгі кезеңде қосымша есептелген ҚҚС жалпы сомасы өсімпұлды қосқанда 4,260 миллион теңгені құрады. Компания бұл қосымша есептеумен келіспейді және оған 2024 жылы шағымдануды жоспарлап отыр. Компанияның берілген талап арызын компанияның пайдасына екі орган қанағаттандырғанына қарамастан, бұл істің нәтижесінде белгісіздік бар. Компания қосымша өсімпұлды болдырмау мақсатында 2023 жылы қосымша есептелген салықты толығымен төледі және бұл соманы пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы есепте басқа шығыстардың бөлігі ретінде мойындады.

(в) Қоршаған ортаны қорғау

Компания қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында қолданылатын қоршаған ортаны қорғауға қатысты барлық заңдар мен нормативтік актілерді сақтайды деп есептейді. Алайда қазақстандық заңдар мен нормативтік актілер болашақта өзгеруі мүмкін. Компания қоршаған ортаны қорғауға қатысты заңдар мен нормативтік актілердегі ықтимал өзгерістердің мерзімдерін немесе ауқымын болжай алмайды. Мұндай өзгерістер орын алған жағдайда компаниядан неғұрлым қатаң нормаларға сай болу үшін өзінің техникалық базасын жаңғыртуды жүргізу талап етілуі мүмкін.

(г) Жұмыс бағдарламасын сақтау

Жер қойнауын пайдалануға арналған Келісімшарттардың талаптарына сәйкес Компания қазақстандық мамандарды кәсіптік оқытуға және өңірдің әлеуметтік саласын дамытуға арналған ақшалай қаражат жарналары, болашақта учаскені қалпына келтіру жөніндегі өз міндеттемелерін орындау мақсатында арнайы шотқа ақшалай қаражат жарналары, өндірудің жылдық көлемін сақтау және т. б. сияқты белгілі бір қаржылық және қаржылық емес міндеттемелерді сақтауға міндетті. Компания осы міндеттемелерді сақтамаған жағдайда, Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі (бұдан әрі – «Құзыретті орган») жер қойнауын пайдалануға арналған Келісімшартты кері қайтарып ала алады.

Компания есепті күнге жер қойнауын пайдалануға арналған Келісімшарттар шеңберінде жоғарыда көрсетілген міндеттемелерді сақтайды деп есептейді.

24 Байланысты тараптар

(а) Бақылау қатынастары

«Ураниум Уан Групп» АҚ Компанияның бақылаушы қатысушысы, оның бақылаушы акционері «Росатом» атом энергиясы жөніндегі Мемлекеттік корпорациясы («Росатом») болып табылады. Росатомның соңғы бақылаушы тарапы Ресей Федерациясының Үкіметі болып табылады.

ҚАӨ ҰАК бақылаушы акционері «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ болып табылады, оны өз кезегінде Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайды. ҚАӨ ҰАК ашық қолжетімді қаржылық есептілікті ұсынады.

(б) Байланысты тараптардың қатысуымен жасалған операциялар

Кезең ішінде Компания байланысты тараптармен бірқатар мәмілелер жасады:

	Сатылым- дар	Қызмет- терді сатып алу	Өндірістік және өзге активтерді сатып алу	Сатылым- дар	Қызмет- терді сатып алу	Өндірістік және өзге активтерді сатып алу
мың теңге	2024 ж.	2024 ж.	2024 ж.	2023 ж.	2023 ж.	2023 ж.
«Ураниум Уан Групп» АҚ	173,033,306	-	-	138,492,246	-	-
Uranium One						
Coöperatief U.A	17,823,050	-	-	10,208,341	-	-
ҚАӨ ҰАК	79,646,583	40,343	-	50,966,771	18,138	-
Қатысушылардың жалпы немесе бірлескен бақылауындағы компаниялар	-	2,679,215	33,393,291	404,075	1,900,258	6,545,930

Есепті кезеңнің соңына төлеуге/алуға арналған теңгерімдер:

	Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	Байланысты тараптарға кредиторлық берешегі	Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	Байланысты тараптарға кредиторлық берешегі
мың теңге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
«Ураниум Уан Групп» ВАҚ	77,433,889	-	58,089,817	-
ҚАӨ ҰАК	47,635,097	1,173	9,963,547	1,060
Қатысушылардың жалпы немесе бірлескен бақылауындағы компаниялар	15	4,040,266	2,187	1,607,376

Дивидендтер

мың теңге	31 желтоқсанда аяқталған жылдағы мәміле сомасы		31 желтоқсандағы жағдай бойынша есеп айырысулардың қалдығы	
	2024 ж.	2023 ж.	2024 ж.	2023 ж.
Қатысушылар	(90,158,941)	(68,502,986)	-	-

(в) Басшы қызметкерлерге сыйақы

Директорлар мен өзге басшы қызметкерлердің сыйақысы есепті жылы қызметкерлерге арналған шығындар құрамында көрсетілген мынадай сомаларды құрады (9-ескертпе):

мың теңге	2024 ж.	2023 ж.
Жалақы және сыйлықақылар	98,211	78,034
Жалақы бойынша салықтар	7,828	5,996
	106,039	84,030

(г) Мемлекеттік билік органдарымен және мемлекет бақылайтын Компаниялармен жасалатын операциялар

Компания өзінің әдеттегі қызметі барысында мемлекеттік билік органдарымен және Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы бақылайтын Компаниялармен операцияларды жүзеге асырады. Бұл операциялар басқа контрагенттермен жасалған операциялардың шарттарымен салыстырылатын шарттармен жүзеге асырылды.

2024 жылғы 31 желтоқсанда және 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде компанияның Үкіметпен байланысты кәсіпорындармен жеке-жеке маңызды және жиынтығында маңызды, бірақ жеке-жеке маңызды емес операциялары туралы ақпарат 24 (б) ескертпеде келтірілген.

Бұдан басқа, 2022 жылғы 22 қыркүйекте Компания «Жасыл Аймақ» коммуналдық мемлекеттік мекемесімен Түркістан қаласының айналасына сексеуіл екпелері мен жапырақты екпелерді отырғызу бойынша қызметтер көрсету жөнінде келісім жасасты, олардың құны 1,390 миллион теңге мөлшерінде айқындалды. 2023 жылғы желтоқсанда Компания 417,196 мың теңге сомасына алдын ала төлем жасады (20-ескертпе).

25 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Неснелер мен қарыздарды өтеу

2025 жылғы қаңтарда Компания «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның 10,022 мың АҚШ доллары (5,189,784 мың теңгеге баламалы) мөлшеріндегі қарыздарын, оның ішінде жалпы сомасы 9,760 мың АҚШ долларына (5,054,098 мың теңгеге баламалы) негізгі борышты және жалпы сомасы 262 мың АҚШ долларына (135,686 мың теңгеге баламалы) сыйақыны өтеді.

Қосымша есептелген ҚҚС

2025 жылғы қаңтарда ҚР ҚМ МКД атынан Қазақстан Республикасының Жоғарғы сотына кассациялық шағым берілді.